

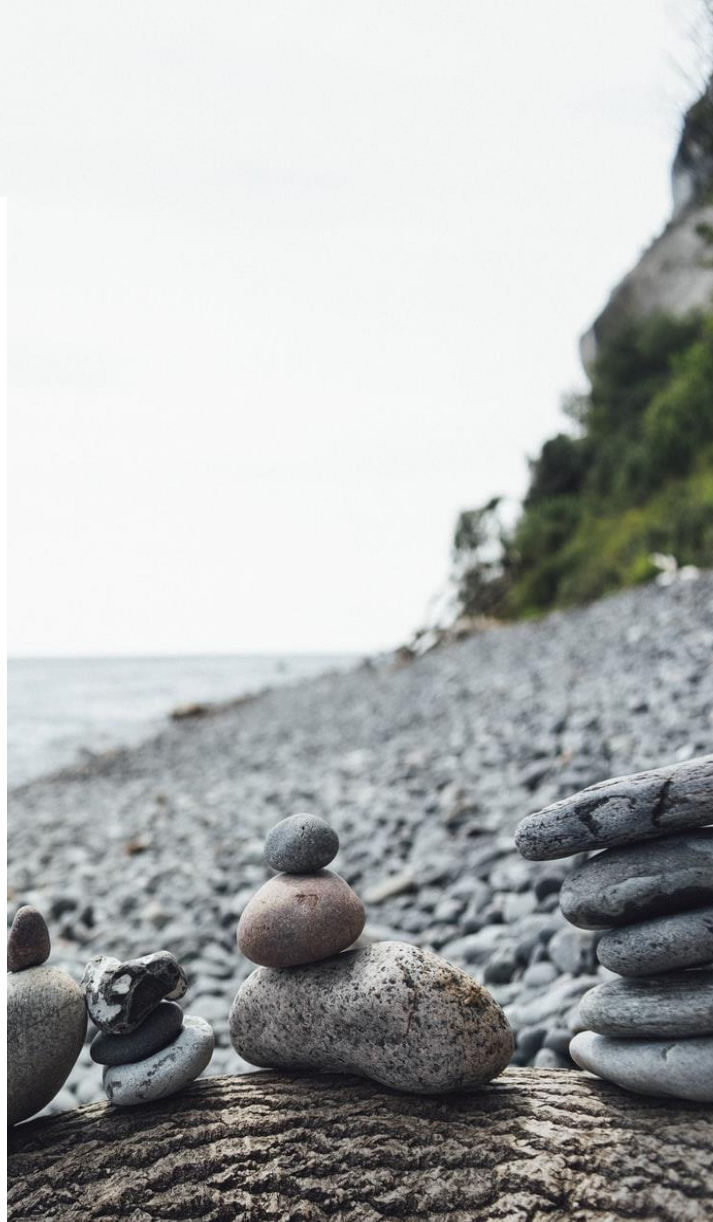
VIDENSGRUNDLAG FOR UDVIKLINGSPLAN FOR SJÆLLAND OG ØERNE

KOMMUNESAMMENDRAG

Delrapport 2

NOVEMBER 2019

Wilke / KVEA – Kvistgaard Evaluering og Analyse
Lea T. Kvistgaard

Realdania

REGION
SJÆLLAND

- vi er til for dig

INDHOLD

INDHOLD	2
INTRODUKTION.....	3
VISITVESTSJÆLLAND	4
ODSHERRERED KOMMUNE.....	5
KALUNDBORG KOMMUNE.....	7
SORØ KOMMUNE.....	9
SLAGELSE KOMMUNE	11
HOLBÆK KOMMUNE.....	13
VISITFJORDLANDET	15
LEJRE KOMMUNE.....	16
ROSKILDE KOMMUNE	18
VISITSYDSJÆLLAND-MØN	20
NÆSTVED KOMMUNE.....	21
FAXE KOMMUNE.....	23
STEVNS KOMMUNE	25
VORDINGBORG KOMMUNE.....	27
VISITLOLLAND-FALSTER	29
LOLLAND KOMMUNE.....	30
GULDBORGSUND KOMMUNE.....	32
IKKE KONSOLIDEREDE	34
KØGE KOMMUNE.....	35
RINGSTED KOMMUNE	37
GREVE KOMMUNE	39
SOLRØD KOMMUNE	41

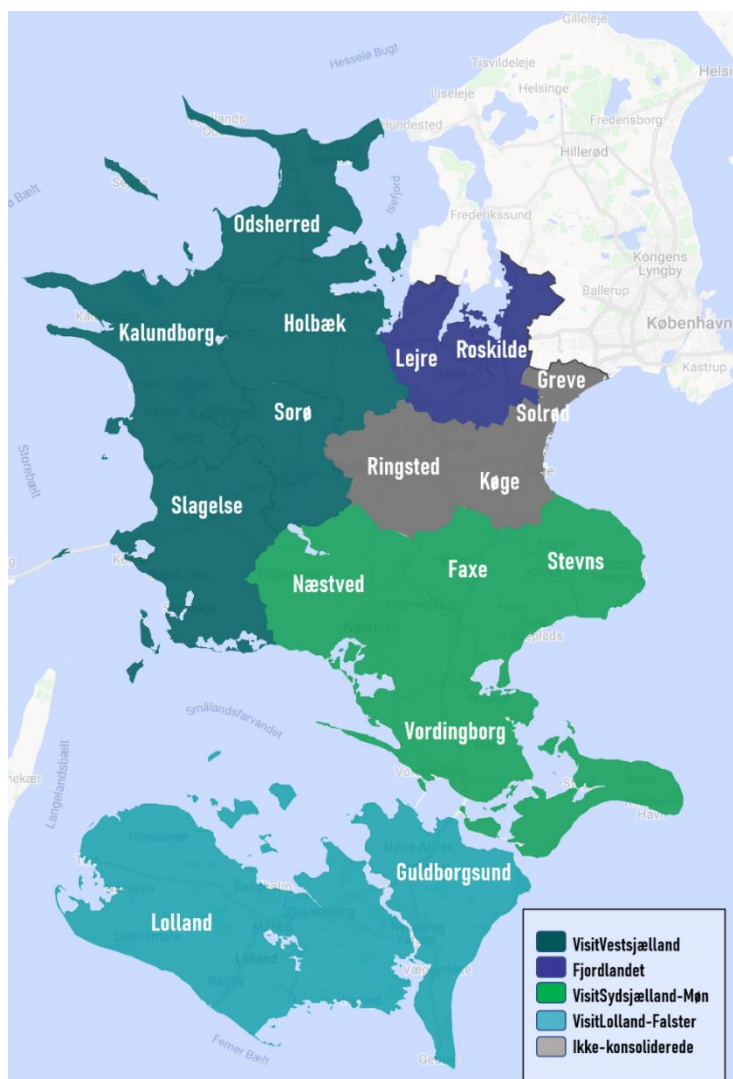
INTRODUKTION

Dette kommunesammendrag opridser en kort turismeprofil for de 17 kommuner i Region Sjælland, der er genstandsfeltet for vidensgrundlaget for udviklingsplanen for Sjælland og øerne. Kommuneprofilerne giver en kort beskrivelse af de største natur- og kulturmæssige kvaliteter i kommunernes geografi, turismens sammensætning og et repræsentativt (men ikke fyldestgørende) indblik i, hvad kommunerne hver især arbejder med på turismeområdet.

Strukturelt er de danske kommuner på nuværende tidspunkt i gang med en konsolideringsproces, som har til hensigt at samle den kommunale turismefremmeindsats i 15-25 destinationsselskaber på landsplan ved udgangen af 2020. Af de 17 kommuner i Region Sjælland forventes 13 kommuner på nuværende tidspunkt at indgå i fire destinationsselskaber, mens Greve, Solrød, Køge og Ringsted ikke har indgået aftale om konsolidering med andre kommuner. Destinationen Fjordlandet forventes at komme til at bestå af kommunerne Lejre, Roskilde og Frederikssund, hvoraf sidstnævnte kommune er en del af Region Hovedstaden og derfor ikke indgår i denne analyses genstandsfelt. Hver kommuneprofil præsenteres under den destination, de forventes at tilhøre per 31. december 2020.

Kommunesammendraget udgør den anden delrapport i vidensgrundlaget for Udviklingsplan for Sjælland og øerne. Delrapporten uddyber resultater for hver af kommunerne på baggrund af delrapport 1 *Kortlægning og analyser af potentialer i turismeudbuddet*, og er udarbejdet på baggrund af kvantitative data, desk research og interviews med hver kommune. Det samlede vidensgrundlag er udarbejdet af Wilke og KVEA fra maj til oktober 2019.

Kort 1: Region Sjællands foreløbige konsolidering i destinationsselskaber

VISITVESTSJÆLLAND

Odsherred

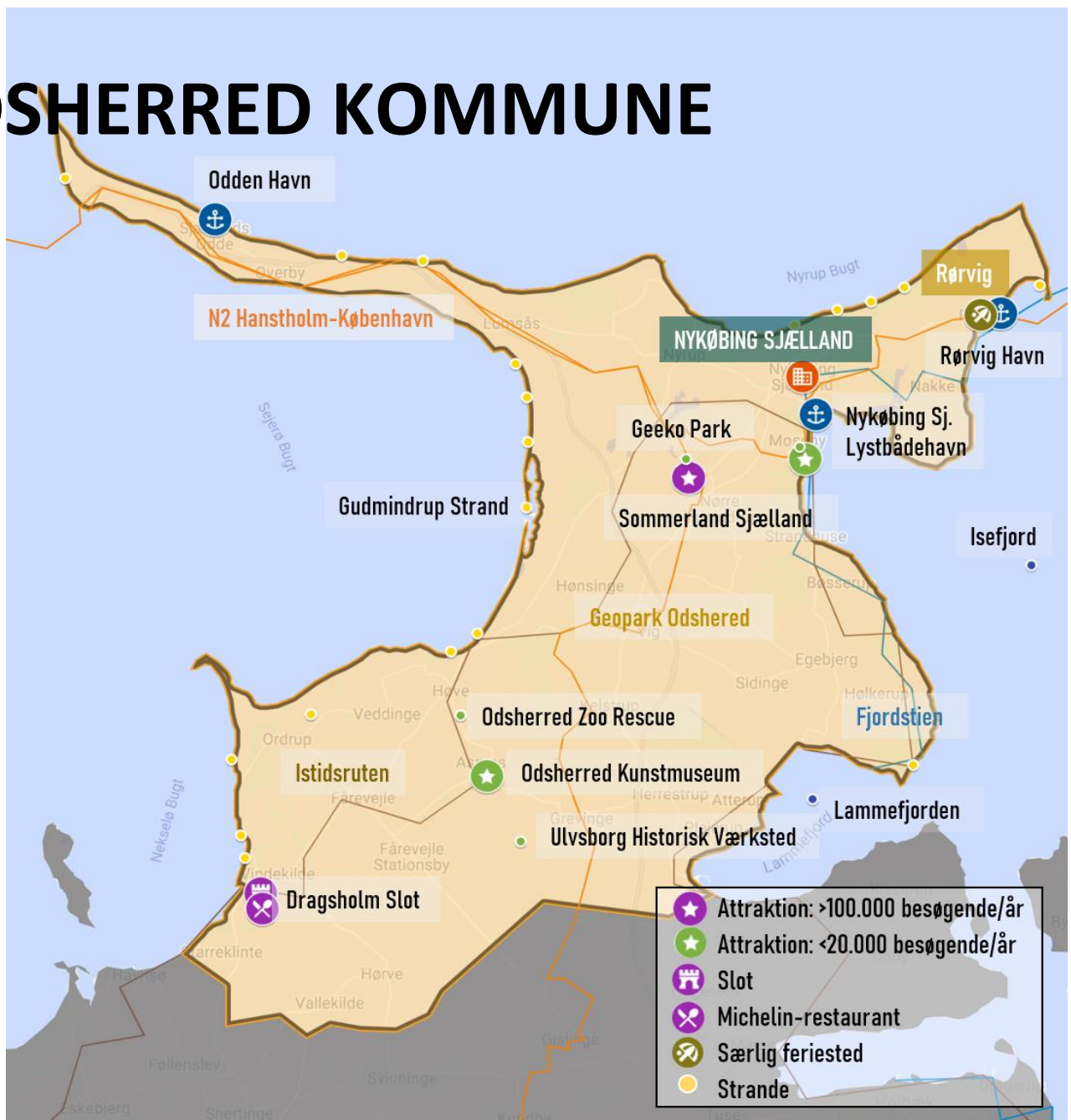
Kalundborg

Sorø

Slagelse

Holbæk

ODSHERRED KOMMUNE

I Odsherred er turismen et hovederhverv, og turismebeskæftigelsen udgør 16 % af alle fuldtidsjobs. Odsherred er Danmarks største sommerhuskommune og mere end 40 % af hele regionens feriehusbestand placeret i Odsherred. Turismen er derfor kraftigt centreret omkring feriehusene, der skaber liv, efterspørgsel i butikker og restauranter, arbejde til håndværkere m.m. Da udlejningsprocenten af feriehusene imidlertid er meget lav, og husene står tomme ca. 300 dage om året, er det et stort fokusområde for Odsherred at øge ejernes brug eller udlejning af feriehusene.

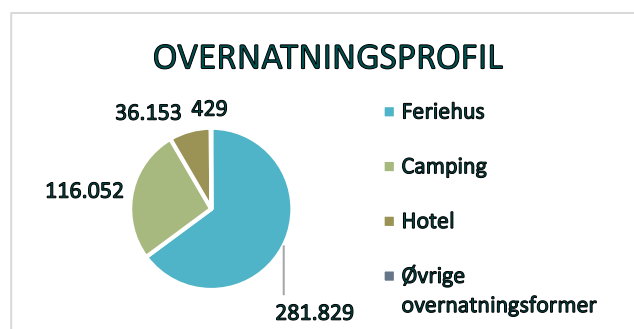
Odsherred er karakteriseret ved at være én stor Unesco-certificeret geopark med et særegent, kuperet istidslandskab. Det landskab tiltrak i starten af 1900-tallet en kunstnerkoloni, der senere blev kendt som Odsherred-malerne. Trundholm Mose er tilmed fundsted for bronzealderikonet Solvognen, der vurderes til at være det mest betydningsfulde bronzealderfund i Europa. Odsherred har således unikke stedbundne ressourcer, en rig kulturarv, certificeret geologisk historie og særlige naturområder – såvel som en 150 km kystlinje mod Sejerø Bugt, Kattegat og Isefjord med tre havne. Det danner rammen om en udpræget kyst- og naturturismemedestination med både rekreative områder og aktive naturoplevelser med tæt kobling til autentisk kunst og historie. Endelig har Odsherred opbygget en fødevareroplevelsesprofil baseret på koblingen mellem landskab og lokale råvarer. Fødevarerprofilen styrkes af Michelin-restauranten på Dragsholm Slot og af initiativer som fx mad- og høstfestivalen, Grand Cru, diverse fødevareruter og en besøgsmark, hvor turister kan få præsenteret nogle af lammefjordens anerkendte grøntsager.

Odsherreds kommercielle turisme ligger på niveau med 2008. Odsherred tiltrækker primært danske turister (67 % af overnatningerne) og tyske turister (23 %).

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
33.122	354	43
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
94	149	421
SJ: 116 DK ¹ : 98	SJ: 1.823 DK: 7.517	SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
27.572	979	22 %
	DST: 704 ⁽¹⁾	DST: 31 % ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
3	270	38 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
6	3.564	11 %

Hvad arbejder kommunen med?

I Odsherred Kommune er feriehusejernes øgede brug af feriehuse et stort fokusområde. Brugen søges bl.a. øget gennem jævnlige nyhedsbreve, halvårslige informations- og dialogmøder med feriehusejerne samt målrettet information på kommunens hjemmeside. Et andet stort fokusområde er understøttelse af erhvervsaktiviteter og erhvervsudvikling som følge af turismen. Kommunen arbejder desuden bredt med at understøtte fixpunkter i oplevelsen af området, så som fundstedet for solvognen og Istidsruten. Kommunen har lavet helhedsplaner for de tre havne mhp. på at skabe øget attraktivitet for sejlere og almene brugere, og der arbejdes med byudvikling, særligt af Nykøbing-Sjælland.

1: De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet.

NØGLETAL

	ODSHERRED GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	434 272* (9,4 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	1.482 755* (11,5 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	546 325* (9,9 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	576 93* (36,5 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	303 275* (6,5 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	7 24* (1,8 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	55 144* (2,2 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	1.852 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	16,1 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

KALUNDBORG KOMMUNE

Turismen i Kalundborg er centreret omkring camping- og feriehusturismen, hvor særligt feriehusejernes eget brug af sommerhusene bidrager til Kalundborgs turismeomsætning. Kalundborg er med sin lange kyststrækning og mange gode badestrande en udpræget kyst- og naturturismemedestination. Kommunens feriehusområder og de otte campingpladser er placeret langs stort set hele kysten fra Reersø i syd til Vesterlyng på grænsen til Odsherred Kommune. Kalundborg byder på en række kuperede og afvekslende landskaber og naturområder med området omkring Røsnæs, Naturpark Åmosen og øerne Nekselø og Sejerø, som primære drivere.

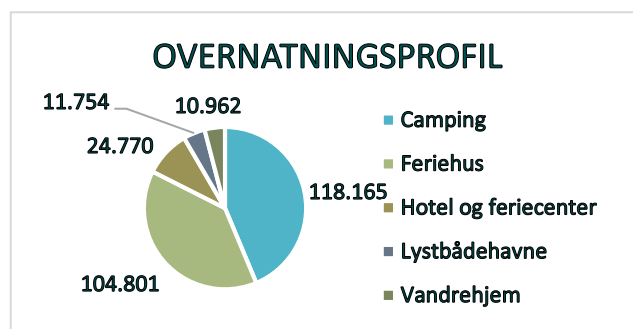
Kalundborg mangler stærkt besøgte attraktioner, ligesom der fortsat er rum for at øge besøgstallet i Naturpark Åmosen. Men området bærer præg af en særlig autenticitet, som styrkes af et stærkt, aktivt lokal- og frivilligmiljø, som bidrager til både turisme- og områdeudviklingen (med Røsnæs som den stærkeste case). Kalundborg og særligt netop området omkring Røsnæs har desuden en stærk og voksende vinproduktion, der indgår i Kalundborgs oplevelsesprofil. Produktionen består af fem vingårde i heriblandt Danmarks største, Dyrehøj Vingård, som er internationalt præmieret.

På trods af en faldende campingturisme er turismen i Kalundborg samlet set i vækst (7 % siden 2008). Væksten er drevet af en styrket feriehusturisme med 30 % flere overnatninger i udlejede feriehuse. Kalundborg har også haft en kraftig vækst i overnattende lystbådesejlere (18 %), selvom antallet ikke fylder meget i den samlede turisme (+1.771 overnatninger årligt). Kalundborg tiltrækker primært danske turister (74 %) og i et vist omfang tyske turister (15 %).

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
48.681	575	75
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
85 SJ: 116 DK ¹ : 98	171 SJ: 1.823 DK: 7.517	297 SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
8.720	331 DST: 238 ⁽¹⁾	28 % DST: 39 % ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
3	234	29 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
8	4.092	9 %

Hvad arbejder kommunen med?

Kalundborg Kommune arbejder med turisme som integreret del af indsatsen for bosætning, og understøtter frivillige og private initiativer, så som udviklingen af Røsnæs som destination. Som hjemsted for store virksomheder ønsker kommunen et bredere udbud af overnatningskapacitet og har udlagt arealer til hoteldrift. Kommunen indgår i Kalundborg Symbiose, som tiltrækker mange internationale delegationer på faglige studieture. Endelig ønsker kommunen på sigt at udvide kultursamarbejdet mellem Kalundborg by og andre vestsjællandske byer til at omfatte en ansøgning som UNESCO Verdensarv som anerkendelse af de intakte middelaldermiljøer.

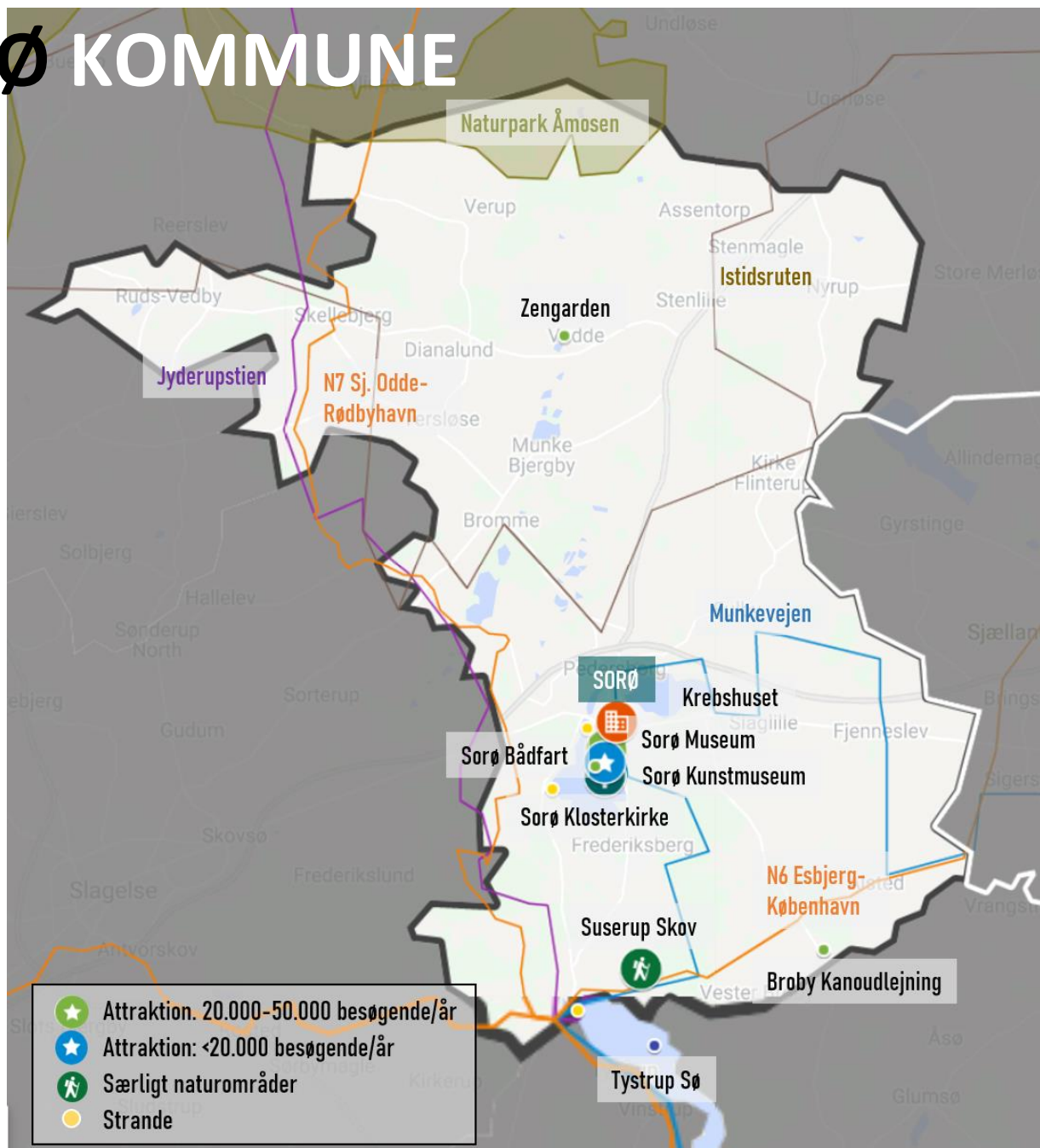
1: De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet.

NØGLETAL

	KALUNDBORG GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	270 272* (5,8 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	797 755* (6,2 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	274 325* (5,0 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	181 93* (11,5 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	260 275* (5,6 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	13 24* (3,3 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	82 144* (3,3 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	1.061 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	5,8 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehus dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

SORØ KOMMUNE

Sorø har en mindre andel af regionens samlede turisme men en stærk natur og kulturarv. Sorø er flankeret af Naturpark Åmosen i nord og området omkring naturskoven Suserup Skov og Tystrup Sø i syd. Selvom Sorø er en indlandskommune, byder den på 60 km. kyst langs søer og åer med mulighed for outdoor udfoldelse på vandet. Turismeudviklingen (og Sorø bys dna som gammel akademikerby) er tæt forbundet med Sorø Akademi, som også ejer en stor del af naturområderne i kommunen.

Sorøs oplevelsesprofil er stærkt bundet op på netop historie og kulturarv fortalt med naturen som scene. Det sker fx gennem tematiserede cykel- og vandreruter med Munkevejen og Istidsruten, som helt centrale. I Sorø er den middelalderlige historie en central fortælling, idet man i Sorø kan finde mange spor efter den magtfulde Hvideslægt, med fx ærkebiskop Absalon, som ligger begravet i Sorø Klosterkirke sammen bl.a. Valdemar Atterdag og Holberg. Fortællingen understøttes af begivenheder som Kyndelmisse-lysfesten, der arrangeres af frivillige kræfter og finansieres af en række små, lokale aktører, som et eksempel på stor lokal velvilje til samarbejdet. Også andre fortællinger er tematiseret gennem ruter i Sorøs landskab, fx Ingemannsruten, Holbergruten m.fl. Sorøs største attraktion er Sorø kunstmuseum.

Selvom turismen i Sorø er begrænset, er den i vækst, og overnatningstallet er steget hele 19 % siden 2008 (dog fra et lavt niveau). Sorø har stort set ingen feriehuse og en meget lav grad af internationalisering. Ud over danskere er det største marked Holland, som dog kun står for 4 % af overnatningerne. Turismen i Sorø drives primært af endagsturisme (51 % af turismeomsætningen) og erhvervsturisme (39 %) af omsætningen.

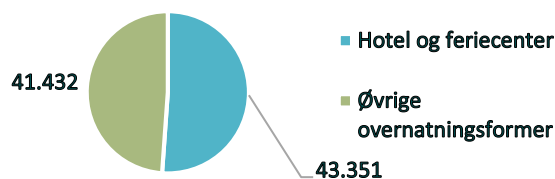
AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV - KM ²
29.834	309	47
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
97	0	0
SJ: 116 DK ¹ : 98	SJ: 1.823 DK: 7.517	SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
154	-	-
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
3	301	42 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
-	-	-

Hvad arbejder kommunen med?

I Sorø er turismeudviklingen i høj grad et spørgsmål om at fastholde nettotilflytningen og øge bosætning. Som led i den ambition arbejder Sorø strategisk med at bæredygtighed og FN's verdensmål flettes ind i arbejdet med erhvervsudvikling og rekruttering. Sorø har gjort det helt konkret ved fx at lægge ni temaer fra verdensmålene ind i aftalen med VisitVestsjælland.

Der arbejdes desuden på at øge endagsturismen og oplevelsesøkonomien. Det gør kommunen bl.a. ved at styrke samarbejdet mellem lokale aktører. Konkret sikrer Sorø, at turismeerhvervet besøger hinanden og kender hinandens udbud. Der er også udviklet en digital platform, som de kan benytte til at sende gæsterne videre.

OVERNATNINGSPROFIL

- angiver manglende data, eller at data er diskretioneret af VisitDenmark/DST

NØGLETAL

	SORØ KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	85 272* (1,8 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	374 755* (2,9 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	127 325* (2,3 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	7 93* (0,5 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	190 275* (4,1 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	25 24* (6,1 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	145 144* (5,9 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	640 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	5,4 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

SLAGELSE KOMMUNE

Slagelses største landmark er Vikingeborgen Trelleborg, én af Danmarks fem tilbageværende ringborge fra vikingetiden. Trelleborg er p.t. Danmarks største rekonstruktionsprojekt, som med større investeringer fra kommune, fonde og Nationalmuseet udvider til et oplevelses- og videntcenter. De nye faciliteter forventes at tredoble antallet af besøgende, når de åbner i 2022. Trelleborg bidrager til kommunens kulturarv i samspil med områdets herregårde og mange cykel- og vandreruter. Hele fire af regionens 24 købstæder ligger i Slagelse, hver med sin særegenhed, hvor Korsør eksempelvis har en maritim profil, Skælskør har en kunst- og kulturprofil, og Slagelse har en handels- og shoppingprofil). Kommunens maritime fortælling og dens muligheder for afslappet ø-turisme understøttes af en lang række aktiviteter herunder Danmarks Maritime Kultur- og Folkemøde, hvor Flådestation Korsør åbner for besøgende.

Med ca. en femtedel af alle Regions Sjællands forretningsovernatninger og erhvervsturismeomsætning placeret i Slagelse, er erhvervsturismen en central del af turismeprofilen. I alt udgør erhvervsturismeforbruget 40 % af kommunens turismeomsætning. Kommunens kystlinje og knap 5.000 sommerhuse skaber desuden et potentiale for en stærk profil for kystnær ferieturisme.

Turismen i Slagelse er i vækst (+10 %) med særligt flotte stigninger inden for lystbådeturismen (18 %), hotel og feriecenter (25 %) og feriehusudlejning (40 %), mens camping er faldende (-7 %). Slagelse tiltrækker primært danske turister (74 %) og i et vist omfang tyske turister (12 %). Turister fra 'øvrige lande', dvs. uden for kernemarkederne, er også ved at få øjnene op for Slagelse.

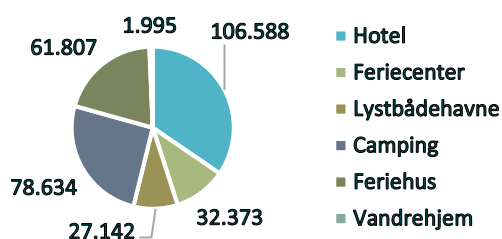
AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
79.073	568	74
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
139 SJ: 116 DK ¹ : 98	189 SJ: 1.823 DK: 7.517	333 SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
4.775	210 DST: 151 ⁽¹⁾	26 % DST: 36 % ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
7	738	31 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
6	2.532	10 %

1: De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet.

Hvad arbejder kommunen med?

Slagelse Kommune har stort fokus på at understøtte lokale og frivilliges engagement i udvikling af aktiviteter og events til gavn for såvel borgere som turister. Kommunen arbejder fx med at styrke tilgængeligheden, kvaliteten og udbuddet af aktiviteter og kulturevents i udvalgte områder, herunder Stillinge Strand, Kobæk Strand, Skælskør m.fl. Kommunen er derudover stærkt involveret i etableringen af Ny Trelleborg. Slagelse Kommune har ligesom flere andre kommuner stor opmærksomhed på at udvide overnatningskapaciteten; bl.a. via udvikling af naturcamping og ved aktivt at deltage i samarbejdet om at tilskynde sommerhusejere til i højere grad at udleje deres feriehuse.

OVERNATNINGSPROFIL

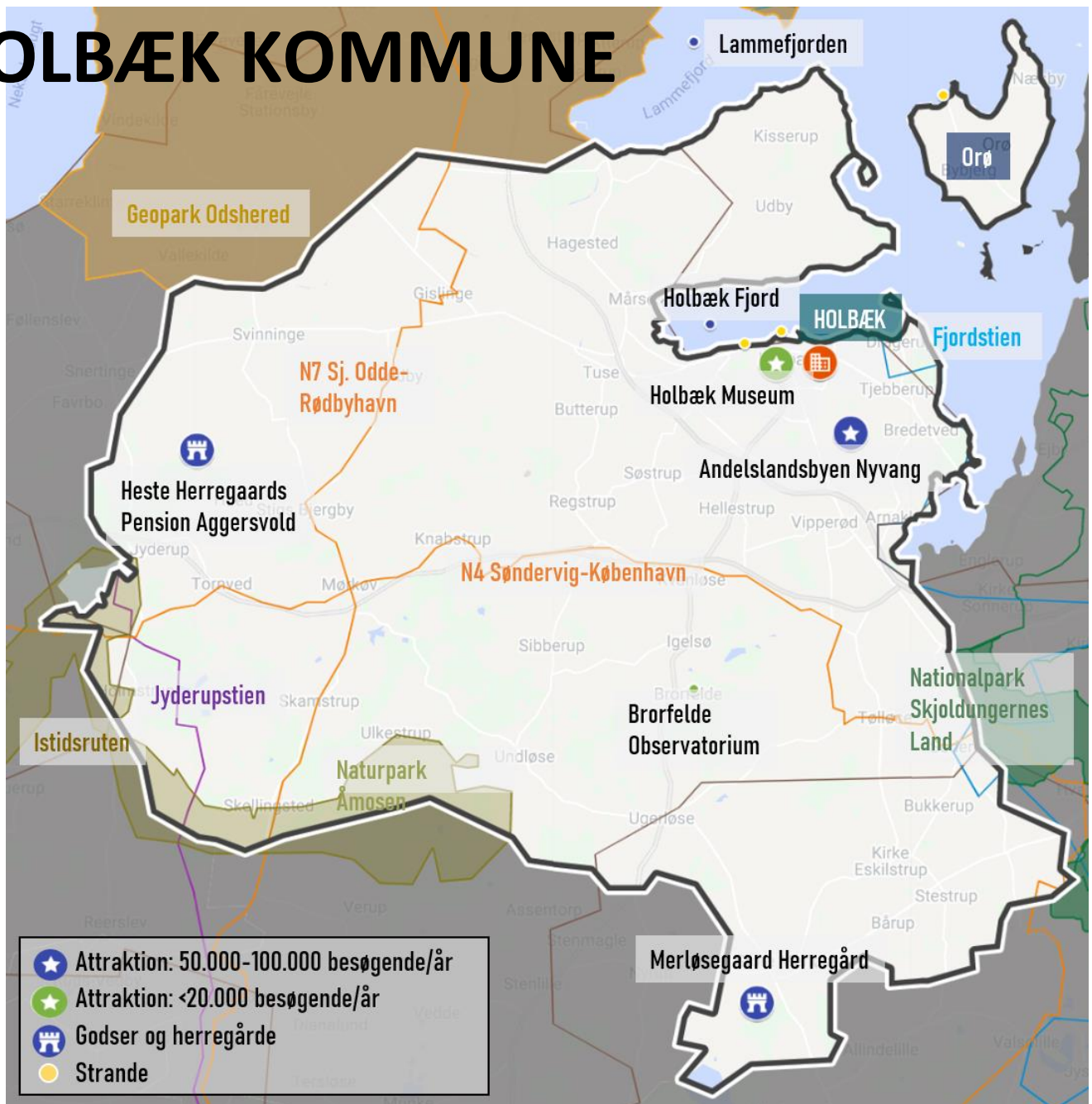

NØGLETAL

	SLAGELSE KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	309 272* (6,7 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	1.208 755* (9,4 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	742 325* (8,4 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	100 93* (6,3 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	513 275* (11,0 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	93 24* (22,8 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	483 144* (19,7 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	1.740 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	5,1 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

HOLBÆK KOMMUNE

Holbæk har sit naturlige omdrejningspunkt omkring Isefjord, som sætter rammen for flere rekreative aktiviteter og helårslystfiskeri. I Isefjord findes også den hyggelige Orø, som har nogle af kommunens bedste fiskeområder og en stor del af kommunens feriehuse. Holbæk har både en nationalpark, en geopark og Naturpark Åmosen i umiddelbar nærhed. Landskabet er præget af store, fladtoppede bakker, som har givet det smukke kuperede istidslandskab i området syd for Holbæk kaldenavnet de Sjællandske alper/Brorfelde Bakker. Mellem bakkerne findes søerne Maglesø, Grøntved sø og Igelsø, og Danmarks største stjerneobservatorium. Området omkring observatoriet er det eneste sted i Danmark, hvor nattemørket er fredet. Holbæk er Nordvestsjælland's største by, og ud over at være rig på maritim kulturarv har den gamle købstad en velbevaret detailhandel i bymidten med et bredt udvalg af butikker og caféer.

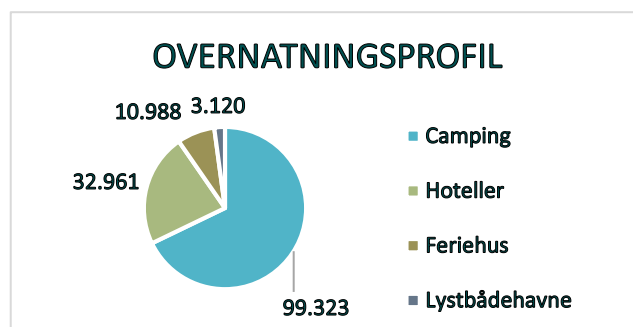
Holbæk har ikke mange store turistmagneter i form af velbesøgte attraktioner. Holbæks oplevelsesprofil er primært centreret omkring detailhandlen i Holbæk by, der danner grundlag for endagsturisme fra de omkringliggende kommuner, og omkring naturoplevelserne, rekreative aktiviteter og livet omkring fjorden. Denne oplevelsesprofil styrkes af et netværk af cykel- og vandreruter med bl.a. Istidsruten og to krydsende nationale cykelruter.

Turismen er ikke et hovederhverv i Holbæk, men har været relativt stabil siden 2008. Turismen er faktisk steget en anelse (3 %) på trods af et fald i et mindre fald i campingturismen. Holbæk har en meget stor overvægt af danske besøgende 89 %, mens det tyske marked ikke spiller nogen større rolle (3 %) blandt overnattende turister. Endagsturismen er Holbæks største styrke, relativt ift. resten af regionen.

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
71.297	577	91
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
124 SJ: 116 DK ¹ : 98	95 SJ: 1.823 DK: 7.517	165 SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
2.874	36 DST: 26 ⁽¹⁾	26 % DST: 37 % ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
4	293	32 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
3	1.356	20 %

Hvad arbejder kommunen med?

Turismen er ikke et hovederhverv i Holbæk Kommune, men understøttes gennem aktiviteter, som har til formål at styrke bosætningen. Kommunen arbejder aktivt på at styrke naturoplevelsen, fx ved en fortsat udvikling af oplevelser i Naturpark Åmosen og ved at varetage projektledelsen for samarbejdet om Istidsruten. Turismeindsatsen består primært af hhv. støtte og rådgivning til turismeerhvervet via erhvervsrådet og af en række aktiviteter på kultur- og fritidsområdet, så som festival på havnen, koncerter i byen mm. Kommunen arbejder desuden med at understøtte en vedvarende detailhandel i Holbæk by gennem aktiv planlægning mhp. at fastholde Holbæks position, som den største by i Nordvestsjælland.

1: De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet.

NØGLETAL

	HOLBÆK KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	146 272* (3,2 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	544 755* (4,2 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	133 325* (2,4 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	62 93* (4,0 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	234 275* (5,0 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	16 24* (4,0 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	110 144* (4,5 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	859 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	3,1 %	5,7 %	5,5 %

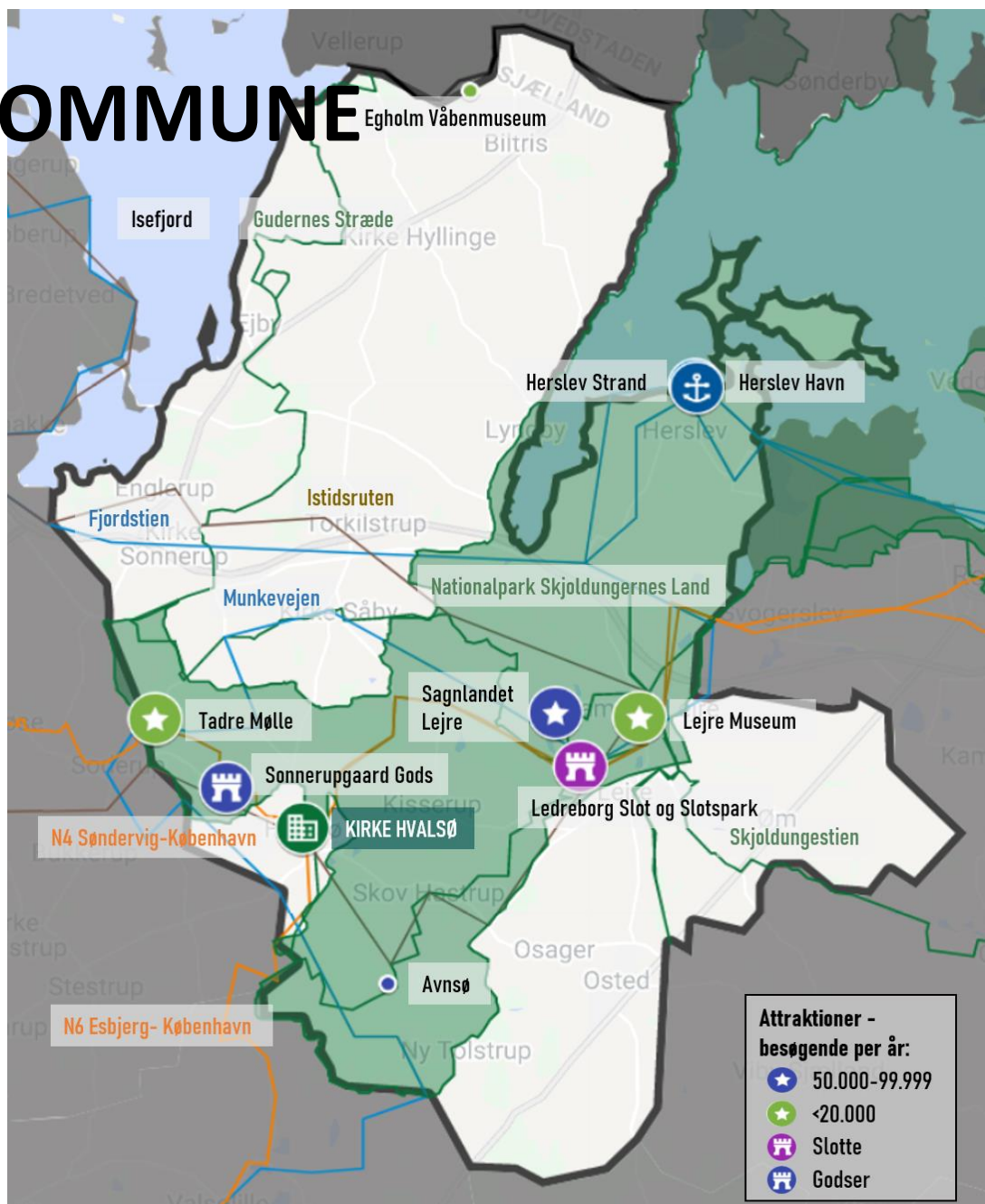
Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

VISITFJORDLANDET

Lejre
Roskilde
(Frederikssund)

LEJRE KOMMUNE

Lejre Kommune ligger smukt placeret mellem Isefjord og Roskilde Fjord, og Lejres turismeudbud er tæt forbundet med nabokommunen Roskilde. I Lejre er naturen og kulturhistorien i højsædet med Nationalpark Skjoldungernes Land som et bredt bælte igennem landskabet. Naturoplevelserne er smukt iscenesat gennem et netværk af ofte tematiserede cykel- og vandreruter som Skjoldungestien, Istidsruten, Munkevejen, Gudernes Stræde og Fjordstien. Lejre har en spirende fødevarereturisme drevet af et stort lokalt engagement med særligt fokus på økologi blandt både erhverv og lokale forbrugere. Det lokale engagement har bl.a. udmøntet sig i det nyetablerede fødevarerpartnerskab *En del af Herslev*, som er dannet mhp. at skabe en ramme for smagsoplevelser, debat og indsigt i mangfoldig fødevarerproduktion.

Lejres oplevelsesprofil er centreret omkring natur- og kulturarvsfortællingerne med nationalparken og Sagnlandet Lejre som de største drivere. Sagnlandet Lejre forventer at øge besøgstallet til 200.000, når en ny Kongehal (Danmarks største) åbner i foråret 2020. På fødevarerfronten er nogle af de primære oplevelsesudbydere Herslev Bryghus, Chokolade-fabrikken (drevet af verdensmesteren i chokolade), Ostemejeriet, Østagergaard og Stensbølgård.

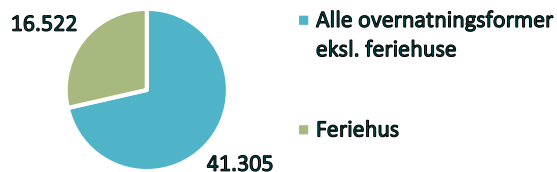
Isoleret set er Lejre turismemæssigt en mindre kommune med en beskedent andel af Region Sjællands turismeomsætning. Ikke desto mindre er turismen højt prioriteret, bl.a. fordi der er en stor koncentration af turismelaterede iværksættere og små producenter, gårdbutikker, kroer, kunst og kultur, der definerer sig som turismevirksomheder, fordi en stor del af deres overskud skabes af besøgende i området. Lejre tiltrækker primært danske turister (80 %).

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
27.775	239	42
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
116 SJ: 116 DK ¹ : 98	72 SJ: 1.823 DK: 7.517	301 SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
2.163	50 DST: 36 ⁽¹⁾	32 % DST: 44 ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
-	-	-
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
-	-	-

Hvad arbejder kommunen med?

Lejre arbejder strategisk med turismefremme via tre strategiske indsatsområder: synliggørelse og tilgængelighed; udvikling og involvering og kvalitet og bæredygtighed. Kommunen har flere konkrete projekter undervejs, der styrker områdets attraktionskraft. Eksempler inkluderer opbygningen af Kongernes Hal i Sagnlandet, styrkelse af events på områdets godser og udviklingen af fødevareklynge og besøgscenter ved Herslev. Derudover arbejder Lejre Kommune for at skabe planmæssige muligheder for nye naturnære og alternative overnatningssteder, gerne som midlertidige enheder, glamping og i arealer med flersidige formål. Et andet fokus er at styrke værdikæderne mellem kultur, natur og fødevarer, bl.a. ved Herslev Strand.

OVERNATNINGSPROFIL

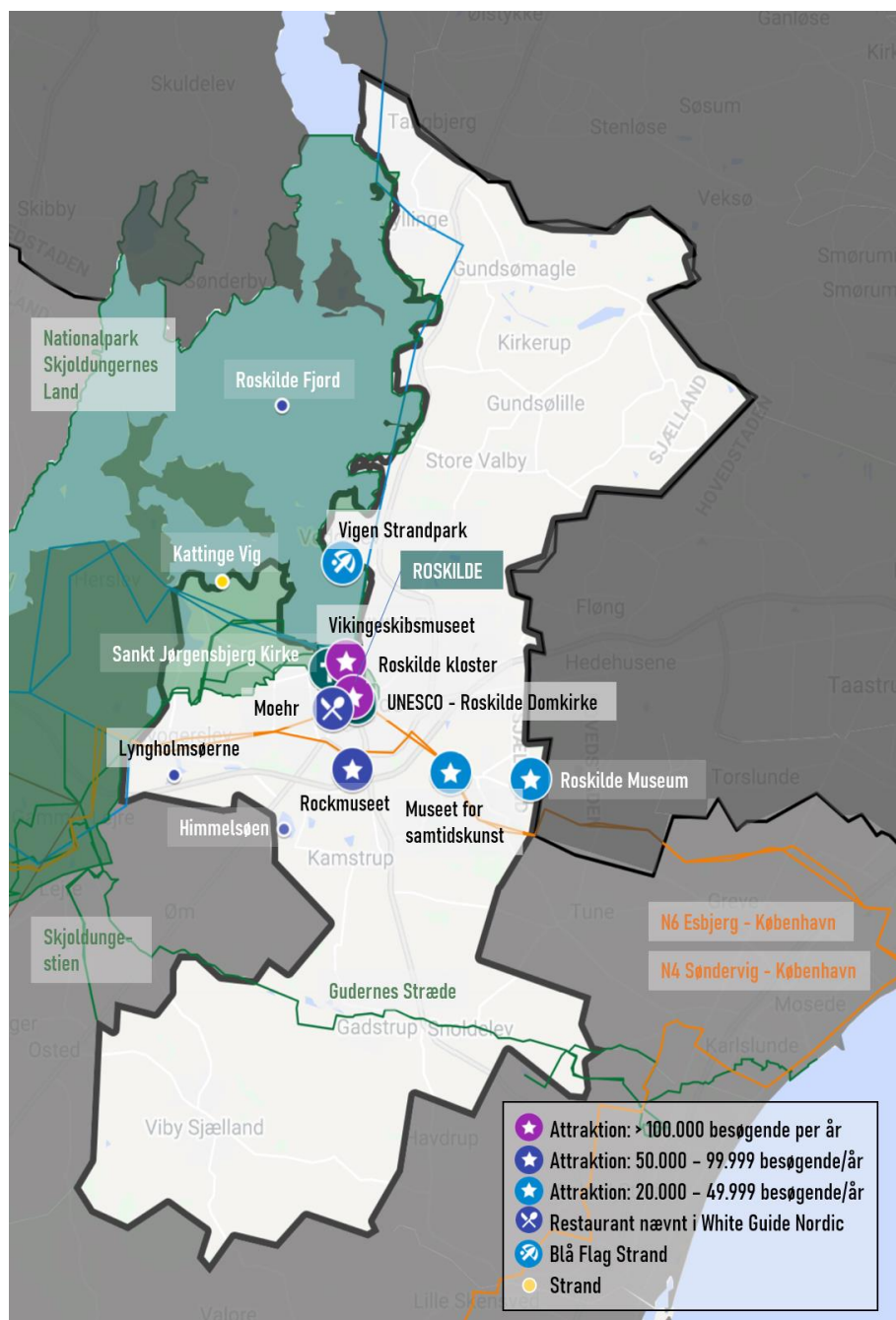
1: De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet. – angiver at data ikke er tilgængelige eller er diskretioneret af VisitDenmark/DST

NØGLETAL

	LEJRE KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	58 272* (1,2 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	248 755* (1,9 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	72 325* (1,3 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	41 93* (2,6 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	103 275* (2,2 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	Ingen data 24*	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	38 144* (1,6 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	433 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	5,2 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

ROSKILDE KOMMUNE

Roskilde Kommune er en af de mest oplevelsesrige turismedestinationer i Region Sjælland. Den gamle købstad, Roskilde by, er den største i regionen og tilbyder hyggeligt byliv med et bredt udbud af shopping og restaurantmuligheder, arkitektur, kunst og kulturoplevelser samt konference- og mødekapacitet i form af regionens næststørste konferencecenter, Bauhaus Arena. Med Nationalpark Skjoldungernes Land som ramme har Roskilde, sammen med nabo- og samarbejdskommunen Lejre, nogle unikke naturområder, fjorde og søer, der fungerer som rekreative områder og danner ramme om aktive naturoplevelser og fiskeri. Turismen i Roskilde er primært drevet af endagsturismen, hotelturismen (herunder erhverv) og festival, mens der er ganske få feriehuse.

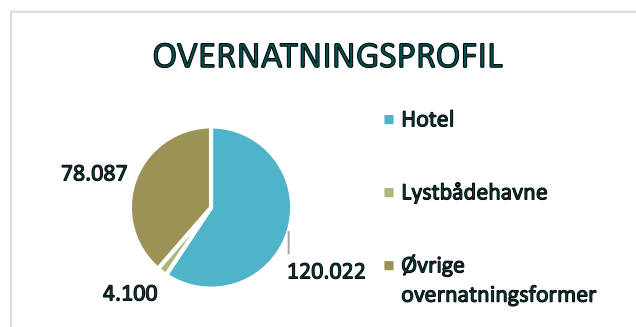
Roskildes oplevelsesprofil er centreret om stærke kulturhistoriske fortællinger om vikinger og middelalder med UNESCO-attraktionen Roskilde Domkirke og Vikingeskibsmuseet som største trækplaster. Roskilde har desuden etableret et stærkt internationalt brand som musikoplevelsesdestination og har stor succes med at tiltrække mange tusinde overnattende besøgende til højtprofilerede events med Roskilde Festival som den absolut mest markante.

Roskilde har regionens højeste turismeomsætning, herunder højst omsætning fra endagsturisme. Roskilde er en vækstmotor primært drevet af høj vækst i hotelbranchen på 56 % siden 2008 med regionens højeste kapacitetsudnyttelse for hoteller (46 %) til følge. Roskilde tiltrækker primært danske turister (60 %) men har også relativt mange besøgende fra lande uden for kernemarkederne (19 %), særligt de sydeuropæiske lande.

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV - KM ²
87.577	212	15
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
413	46	217
SJ: 116 DK ¹ : 98	SJ: 1.823 DK: 7.517	SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
432	-	-
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
5	738	46 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
-	-	-

Hvad arbejder kommunen med?

Roskilde Kommune arbejder strategisk på at koble kommunens fysiske placering ved fjorden mere sammen med bylivet og detailhandlen og fortællingen om den levende, gamle købstad med dens stærke attraktioner. Det skal bl.a. ske ved at koblingen tænkes ind i ny infrastruktur og kommende projekter. Kommunen arbejder også på at inddrage og styrke samarbejdet med turismeerhvervet, som fx har udarbejdet den seneste turismepolitik 2019-2020. Roskilde har mange konkrete projekter i søen, hvor genetableringen af Vikingskibsmuseet er en af de mest aktuelle med 150 mio. afsat på Finansloven. Der er desuden ønske om et formidlingscenter for Roskilde Domkirkes kulturarv og etablering af en ny bydel ved jernbanen - projekt "Røde Port".

- angiver manglende data, eller at data er diskretioneret af VisitDenmark/DST

NØGLETAL

	ROSKILDE KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	202 272* (4,4 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	1.571 755* (12 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	820 325* (15 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug af eget feriehus	20 93* (1 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	648 275* (14 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	64 24* (16 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	400 144* (16 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	2.244 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	5,3 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehus dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

VISITSYDSJÆLLAND-MØN

Næstved

Faxe

Stevns

Vordingborg

NÆSTVED KOMMUNE

Næstveds naturprofil er særligt karakteriseret af områdets fjorde, søer og vådområder. Det gælder blandt andet Enø Strand, Tystrup Bavelsesøerne, Karrebæk og Præstø Fjorde, den lille, hyggelige fisker- og badeby Karrebæksminde og Sjællands længste vandsystem, Susåen, som alle danner ramme om en række aktiviteter og rekreative naturoplevelser med bl.a. fiskeri og sejlads i højsædet. Landskabet er sat i scene af flere smukke vandreruter, herunder Fodsporet og Munkevejen. Næstved har en kulturhistorisk profil, der er centreret omkring industrialiseringen. Næstved er i 2015 af Realdania udnævnt til én af de 13 danske kulturarvskommuner bl.a. på grund af den gamle, velholdte middelalderby i Næstved centrum.

Næstved kommunes overnatningskapacitet er domineret af sommerhusområder omkring Karrebæksminde og nogle større, velbeliggende campingpladser, herunder De Hvide Svaner og Enø Camping. Næstveds største attraktion er BonBon-Land, men området byder også på en række slotte og herregårde, hvoraf Gavnø Slot har åbent for offentligheden, og hvor en række andre godser indgår som udendørs besøgsmaal eller udbydere af friluftaktiviteter. Næstveds oplevelsesprofil styrkes kraftigt, når Holmegaard Værk i Fensmarks unikke tørvemose åbner i 2020 som et nyt oplevelsescenter for de kreative erhverv. Attraktionen vil spille ind i kommunens fortælling om industrialisering og kunsthåndværkets moderne historie med afsæt i glasværket og Kähler keramikfabrik.

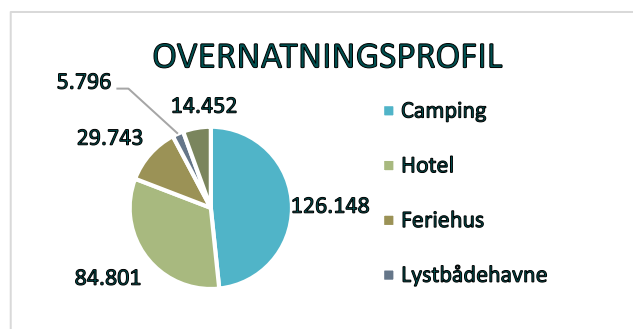
Turismen i Næstved er faldet 10 % siden 2008, særligt pga. et fald på 18 % i antal overnatninger på hotel og feriecenter. Næstved har en markant overvægt af danskere blandt overnattende turister (90 % i 2018) og lav internationalisering.

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV - KM ²
82.991	677	96
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
123 SJ: 116 DK ¹ : 98	102 SJ: 1.823 DK: 7.517	151 SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP-UDNYTTELSE
2.379	83 DST: 60 ⁽¹⁾	35 % DST: 49 % ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
5	595	41 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
3	2.835	17 %

1: De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet.

Hvad arbejder kommunen med?

Næstved kommune har stort fokus på at understøtte levende by- og kystmiljøer, der kan styrke bosætningen og turismen. Ud over at støtte op om udviklingen af Holmegaard Værk arbejder Næstved med byfornyelse af Næstved by og havnefront og med en styrkelse af livet i byen bl.a. ved støtte til den tilbagevendende Never Ending History Festival. Kommunen har afsat 162 mio. kr. til opførelse af nye vand- og svømmefaciliteter i Næstved med forventet åbning i 2022/23 til glæde for både turister og borgere. Næstved er i færd med at implementering af en friluftsstrategi, som bl.a. involverer investeringer i cykelstier og friluftsfaciliteter. Endelig arbejder Næstved med at øge overnatningskapaciteten på flere områder.

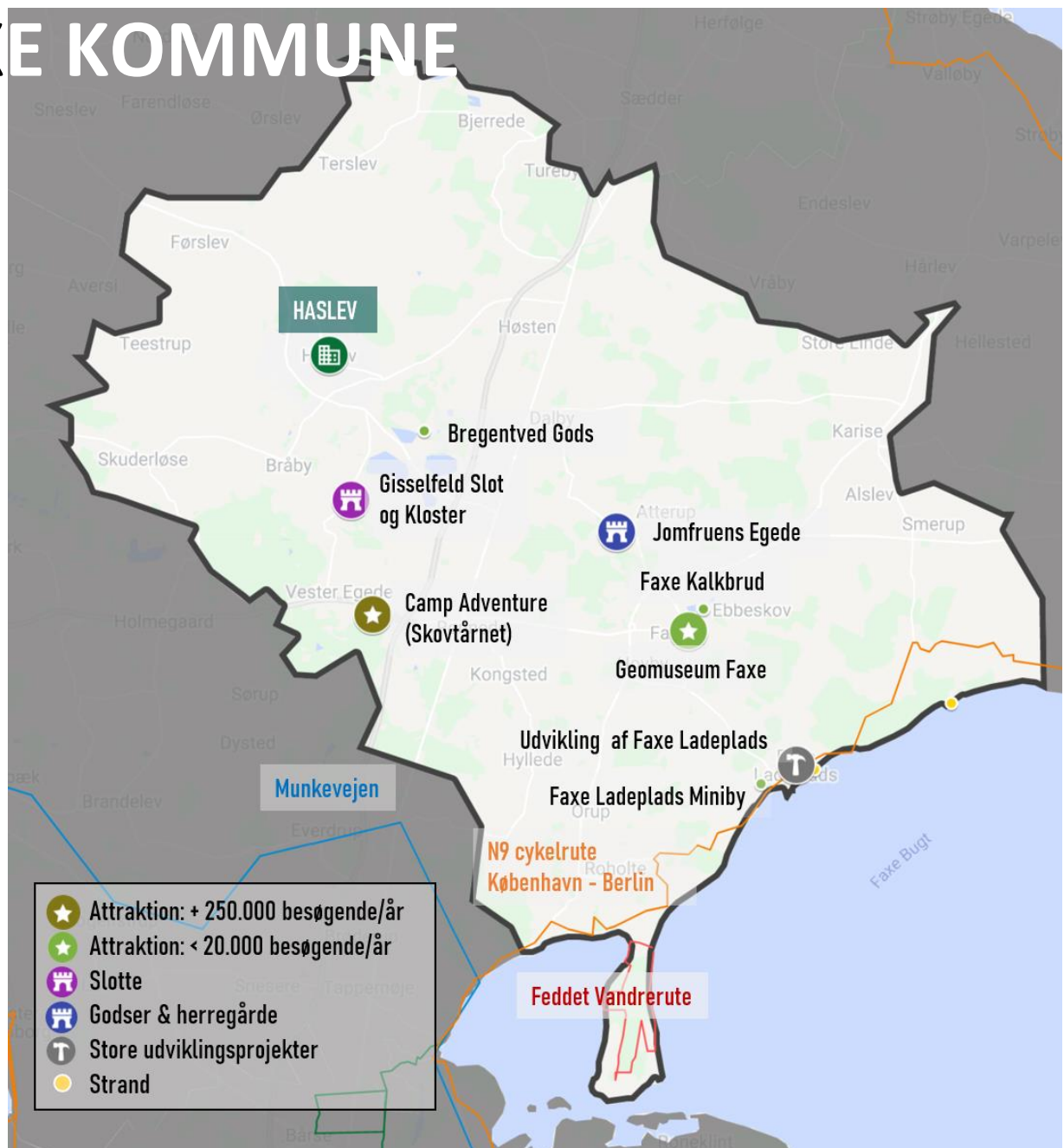

NØGLETAL

	NÆSTVED KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	261 272* (5,6 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	887 755* (6,9 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	288 325* (5,2 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	52 93* (3,3 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	457 275* (9,8 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	31 24* (7,6 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	191 144* (7,8 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	1.270 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	4,2 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

FAXE KOMMUNE

Turismen i Faxe kommune er centreret omkring campingturismen og en stærk campingsektor, som indeholder regionens eneste 5-stjernede campingplads (Feddet Camping). Campingpladserne og Faxe kommunes andre overnatningssteder samt øvrige turismerelevante faciliteter ligger i eller på grænsen til kystnærhedszonen og særligt i området omkring Faxe Ladeplads. Det gør kysten til et centralt trækplaster. Turismen i Faxe er ikke på nuværende tidspunkt et hovederhverv, men Faxe rummer et stort turismepotentiale bl.a. i kraft af kommunens attraktionsudbud med fx det nye skovtårn ved Camp Adventure og en række andre, aktive private turismeaktører.

Ud over kysten rummer Faxe stærke naturoplevelser, som er en central del af Faxes oplevelsesprofil. Flere af Faxes attraktioner, såsom Faxe Kalkbrud, Geomuseum Faxe og Camp Adventure er centreret omkring stedsspecifik natur, ligesom godser, herregårdslandskaber og kalklandet danner ramme for stærke kulturhistoriske fortællinger i området. Aktuelt udgør Camp Adventure et stærkt momentum for turismeudvikling i kraft af dets markante internationale omtale og attraktionens succesfulde kommercialisering af naturen som oplevelse.

Faxe har en (for regionen) gennemsnitlig andel af de kommercielle overnatninger (5,5 %). Faxe er dog udfordret af, at campingovernatningerne i kommunen er faldet med 25 % siden 2008, og at campingturisterne er den gruppe, der i gennemsnit har det laveste døgnforbrug. Derfor er turismeomsætningen i kommunen ikke på niveau med antallet af overnatninger. Faxe har en stor overvægt af danske turister (86 %) og en lille andel af tyske turister (6,5 %).

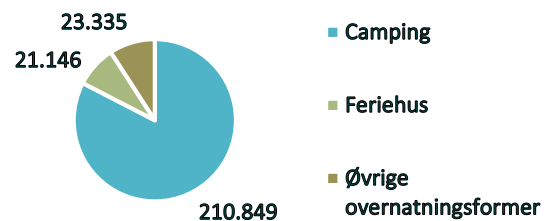
AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
36.513	405	87
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
90 SJ: 116 DK ¹ : 98	30 SJ: 1.823 DK: 7.517	74 SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
724	58 DST: 42 ⁽¹⁾	31 % DST: 43 % ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGE-PLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
-	-	-
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGE-PLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
4	4.464	13 %

1:De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet.

Hvad arbejder kommunen med?

I Faxe indgår turismen som særskilt tema i planstrategien. Kommunen har fokus på at skabe rammer for udvikling omkring Faxe Ladeplads og på at øge samspillet mellem natur, kyst og godslandskaber ved at trække turismen længere ind i kommunen. Kommunen arbejder bl.a. med en helhedsplan for Faxe Ladeplads, som omhandler etablering af en kyst- og badedestination kombineret med kystsikring. I landsplanredegørelse 2019 har kommunen foretaget udlæg af nye feriehusgrunde til styrkelse af området og har etableret udviklingsområder omkring de små landsbyer for at styrke turismeudviklingen i forbindelse med cykelruten København-Berlin. Derudover arbejder kommunen med at skabe planmæssigt grundlag for den videre udvikling af Camp Adventure og udvikling af Feddet Camping.

OVERNATNINGSPROFIL

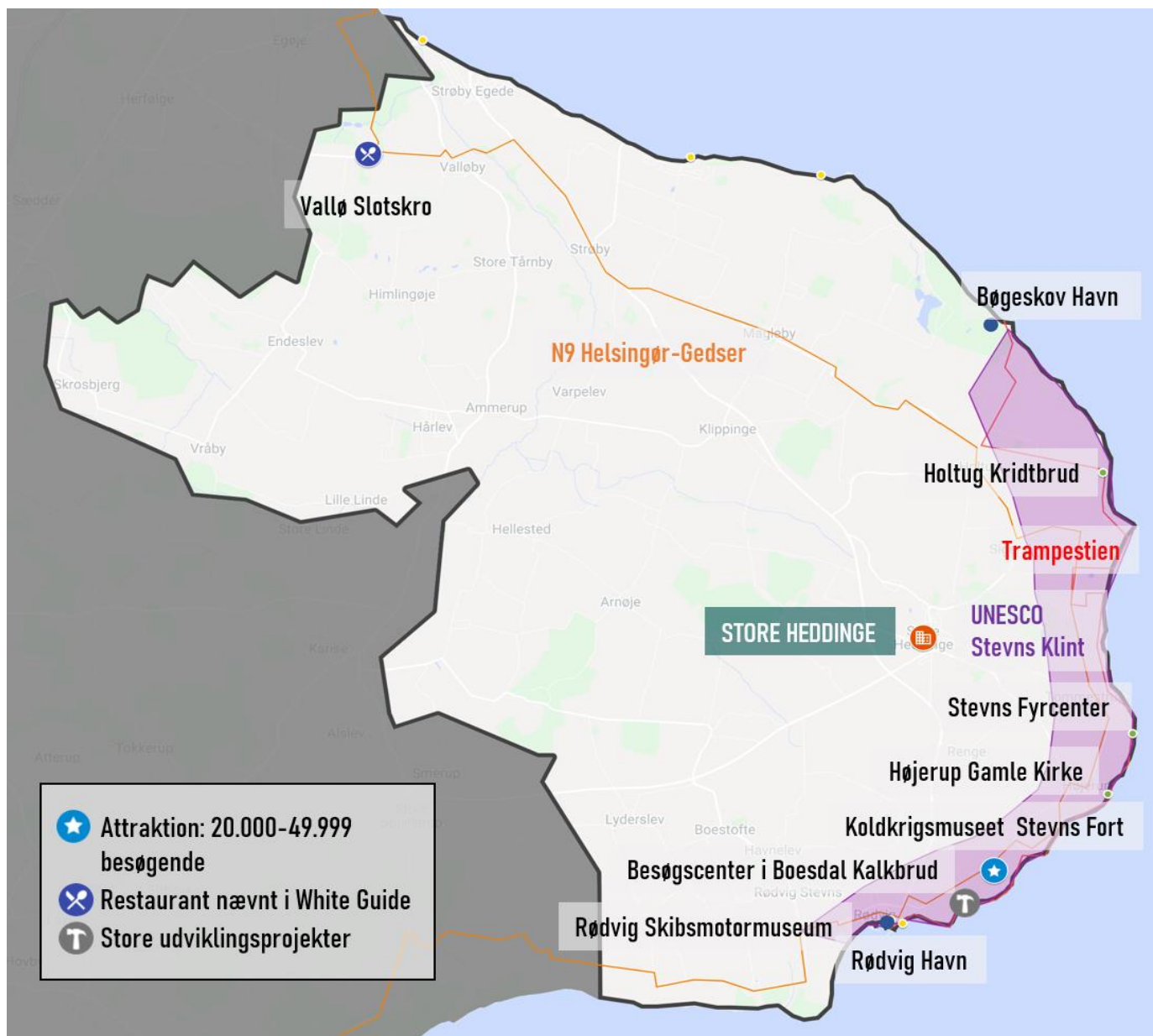

NØGLETAL

	FAXE KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	255 272* (5,5 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	342 755* (2,7 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	167 325* (3,0 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	29 93* (1,8 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	111 275* (2,4 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	Ingen data 24*	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	51 144* (2,1 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	536 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	4,5 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehus dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

STEVNS KOMMUNE

Med en placering for enden af S-togslinjen fra København udgør Stevns en unik adgang til natur i verdensklasse. Turismen og turismeudbuddet i Stevns er naturligt centreret omkring Stevns Klint og området fra Rødvig til Bøgeskov Havn. Klinten opnåede status som UNESCO verdensarv i 2014, hvilket var kraftigt medvirkende til, at turismeomsætningen i Stevns fordobledes i årene efter. Klinten tiltrækker ca. 130.000 besøgende årligt, hvoraf mange er endagsturister. Stevns arbejder derfor på i højere grad at indfri klintens turismepotentiale ved at omdanne flere af endagsturisterne til overnattende turister. Selvom Stevns endnu har et godt stykke til, at områdets turismekapacitet er nået, så er bæredygtig turisme et stort fokusområde blandt såvel kommunen såvel som private aktører på Stevns. Det gælder bl.a. på området infrastruktur og mobilitet, hvor offentlig transport og cykelturisme er i højsædet. Stevns er desuden modtager af et af de 10 godkendte kystnære forsøgsprojekter, som udover det nye besøgscenter v. Boesdal også indeholder dispensationer for at opgradere det omgivende område, herunder Højerup.

Stevns oplevelsesprofil bygger i særdeleshed på Stevns Klint og på de geologiske og historiske fortællinger om hhv. kridttiden og kalklandet og den moderne historie om den kolde krig, der kan opleves ved selvsyn i Stevns Fortet dybt inde i klinten. Oplevelsesprofilen styrkes af lokale events så som et årligt koldkrigstræf, om end eventområdet ikke er udviklet i nær så stort omfang, som det er tilfældet i andre kommuner.

Turismen har stor lokal betydning i Stevns og udgør hele 10 % af kommunens samlede beskæftigelse. Antallet af kommercielle overnatninger har været stabilt siden 2008. Stevns har en af regionens højeste internationaliseringsgrader med 66 % danske turister, 16 % tyske turister og 18 % fra de øvrige markeder.

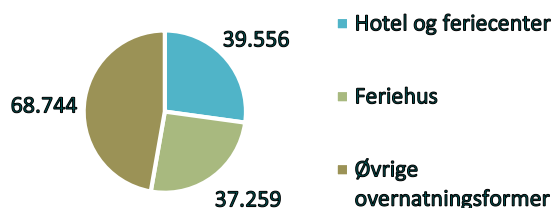
AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
22.782	250	28
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
91 SJ: 116 DK ¹ : 98	42 SJ: 1.823 DK: 7.517	168 SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
1.572	96 DST: 69 ⁽¹⁾	34 % DST: 48 % ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGE-PLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
-	-	-
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGE-PLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
-	-	-

1:De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet.

Hvad arbejder kommunen med?

Stevns Kommune fokuserer sin turismeudvikling på strækningen fra Røddvig til Bøgeskov Havn med Boesdal og Højerup som primære besøgssteder. Fx er besøgscenteret ved Boesdal under projektering. De kommende år vil Stevns styrke skiltning, adgangsforhold og mobilitet omkring Stevns Klint. Derudover har kommunen fokus på at styrke og opgradere overnatningskapaciteten, dels ved at etablere nye overnatningssteder, dels ved at opkvalificere og omdanne udvalgte campingpladser og skabe grundlag for projektudvikling i feriehusområder. I seneste landsplandirektiv har kommune udlagt 18 sommerhusgrunde. Specifikt arbejder Stevns på at skabe bedre muligheder for anvendelse og udvidelse af landhuse til turisme.

OVERNATNINGSPROFIL

NØGLETAL

	STEVNS KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	146 272* (3,1 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	366 755* (2,9 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	142 325* (2,6 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	44 93* (2,8 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	156 275* (3,3 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	15 24* (3,6 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	56 144* (2,3 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	613 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	10,2 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehus dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

VORDINGBORG KOMMUNE

Turismen er en nøgleprioritering i Vordingborg Kommune, og særligt på Møn. Kommunens turisme er centreret omkring feriehuse og campingturisme med bl.a. den 4-stjernede Camp Møns Klint som væsentlig spiller. Vordingborg har Danmarks længste kyststrækning mange små og store havne, små øer i Smålandsfarvandet og købstæderne Vordingborg, Præstø og Stege med hver deres maritime kulturhistorie med markante spor fra kommunens tid som magtcentrum i middelalderen. Lokalsamfundene ud mod kysterne bærer præg af en kulturhistorie om søfart, fiskeri, sildeeventyr og skibskatastrofer. Området har et attraktivt sejlerfarvand og en tredjedel af regionens overnatninger på lystbådehavne. Vordingborg er én af 13 udnævnte kulturarvskommuner i Danmark, og de maritime miljøer udgør et af de store rekreative og turistmæssige aktiver.

Vordingborgs oplevelsesprofil har tre hovedspor. Den primære er Møn og de omkringliggende øer og vådområder, der er klassificeret som UNESCO biosfæreområde og kendetegnet ved natur, dyre- og planteliv i verdensklasse. På Møn kan man finde fossiler, besøge Geocenteret og opleve stjernefænomenet Dark Sky (fx fra det historiske Liselund Slot). Den vilde natur på Møns Klint er succesfuldt sat i scene og forbundet med resten af Møn via den 175 km. lange vandrerrute Camønoen. Et andet oplevelsesspor er middelalderfortællingen med bl.a. Danmarks Borgcenter og Gåsetårnet på ruinen af en af middelalderens største kongeborge og en række bevaringsværdige kirker. Endelig byder Vordingborg på gourmetoplevelser på én af regionens to Michelin-restauranter (Hotel Frederiksminde) og den White Guide Nordic-anbefalede Babette. Vordingborg er dog udfordret af en relativt lav kommerciel aktivitet omkring Møns Klint, lav overnatningskapacitet og en geografisk spredning af turismen. Det spreder den kritiske masse ud og bevirker, at de fleste turismeaktører holder lukket uden for højsæson.

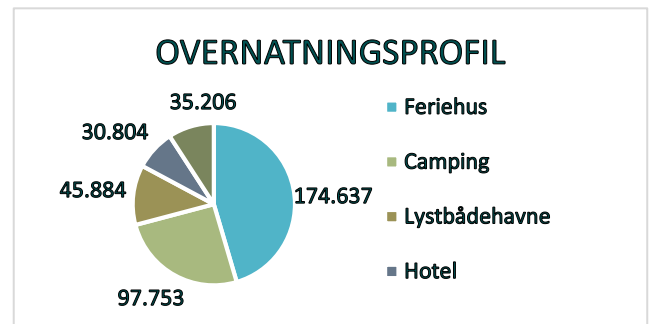
Turismen i Vordingborg har været stabil siden 2008 med et mindre fald i campingturismen og en tilsvarende vækst i feriehusturismen. Kommunen har en af de højeste internationaliseringsgrader i regionen, idet kun halvdelen af Vordingborgs overnattende turister er danske, mens 34 % er tyske og 7 % er hollandske.

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
45.816	620	79
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
74 SJ: 116 DK ¹ : 98	381 SJ: 1.823 DK: 7.517	615 SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
4.565	509 DST: 366 ⁽¹⁾	30 % DST: 41 % ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGE-PLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
5	466	21 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGE-PLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
5	2.745	15 %

1: De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet.

Hvad arbejder kommunen med?

Vordingborg Kommune arbejder strategisk med bæredygtig turisme, herunder fremme af lystsejler- og lystfiskerturisme, cykelturisme, bæredygtige fødevarer mv. På Møn danner Dark Sky og biosfæren rammen for turismeudviklingen. Konkret arbejder kommunen på at realisere etableringen af en ny ferieby ved Sukkerfabrikken på Møn (et af de 10 forsøgsprojekter), ligesom der er planlagt for udvikling ved Hjelm bugt. Kommunen forbereder etableringen af et nyt Biosfærecenter på Hyldevang på Nyord, og arbejder på at få Møns Klint optaget på Unescos Verdensarvsliste sammen med Rügen i Tyskland. Endelig er kommunen ved at udforme strategier for Præstø havn, Stege og Vordingborg havn.

NØGLETAL

	VORDINGBORG GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	384 272* (8,3 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	912 755* (7,1 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	378 325* (6,8 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	135 93* (8,6 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	346 275* (7,4 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	9 24* (2,3 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	35 144* (1,4 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	1.203 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	7,7 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

VISITLOLLAND-FALSTER

Lolland

Guldborgsund

LOLLAND KOMMUNE

Lolland har et rigt turismeudbud med varierede og stærke landskabskvaliteter og et mangfoldigt kultur- og naturoplevelsesudbud. Det gælder bl.a. i området omkring Naturpark Nakskov Fjord; området omkring Knuthenborg Safaripark og Bandholm og området omkring Maribo og Naturpark Maribosøerne. Fra Bandholm og Kragenæs kan man sejle til Lollands hyggelige og særegne øer i Smålandsfarvandet. Lollands turisme er i dag centreret omkring Lalandia Rødby og Knuthenborg som vigtig attraktion, der er under udvikling som et af regionens kystnære forsøgsprojekter.

Med regionens næst længste kystlinje, en perlerække af børnevenlige kvalitetsstrande og hele to af regionens seks store attraktioner er Lolland en udpræget kyst- og naturturismemedestination med en særligt børneegnet oplevelsesprofil. Landskabet er derudover strøet med historiske herregårde, som bidrager til Lollands kulturarv og som på forskellig vis bidrager til en bredere turismeudvikling. Fx planlægger Christianssæde Slot og Skov en udvikling af luksus-Bed & Breakfasts. Mange af herregårdene indgår i et nyt, veludbygget netværk af fødevareraktører med andre lokale producenter, restauranter og de små øer (MULD). Lolland har en spirende fødevarerprofil, der styrkes af diverse festivaler, som Lys over Lolland, Madens folkemøde, Åbne Herregårde og Sydhavsøernes frugtfestival.

Lolland er den kommune, der trækker næstflest kommercielle overnatninger i regionen (19 %). Turismeomsætningen er dog ikke helt på samme høje niveau. Lolland er desuden udfordret af at være kommunen med størst overnatningsnedgang siden 2008 (knap -150.000 overnatninger eller 14 %). Ud over danske turister (69 %) tiltrækker Lolland primært svenske (15 %) og tyske turister (12 %). Nedgangen kan spores på tværs af alle markeder på nær det tyske marked (og det engelske).

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
41.615	886	77
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
47 SJ: 116 DK ¹ : 98	287 SJ: 1.823 DK: 7.517	324 SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
3.942	492 DST: 354 ⁽¹⁾	21 % DST: 30 ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGE-PLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
6	635	29 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGE-PLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
5	1.869	19 %

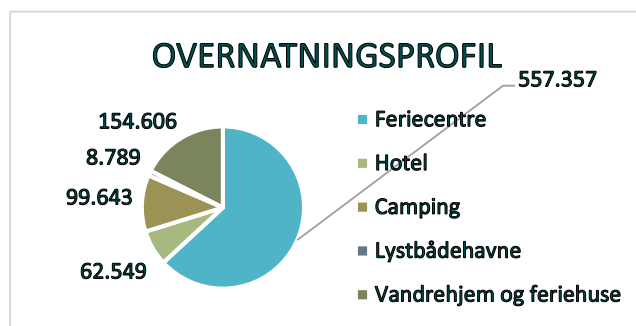
1: De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet.

Hvad arbejder kommunen med?

Turismen er et højt prioriteret område i Lolland, ikke mindst med afsæt i den kommende Femern Bælt-forbindelse, som vil medføre anlægsinvesteringer i Rødby Havn på 6 mia. kr. alene i 2020.

En anden massiv investering i Lolland er en langsigtet udvikling af Nakskov i samarbejde med fonde og en række private investorer. Nakskov 2030 medfører et markant løft af havnen, bymidten og Hestehovedet og fjorden med bl.a. rekreative faciliteter, øget overnatningskapacitet mm.

Endelig planlægger Lolland endnu en massiv investering, som er en udvikling af sydkysten, hvorpå man ønsker at anlægge en stor strandlagune i national topklasse ca. 6 gange længere end Amager Strandpark.

NØGLETAL

	LOLLAND KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	883 272* (19,1 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	988 755* (7,7 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	617 325* (11,2 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	83 93* (5,3 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	231 275* (4,9 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	17 24* (4,1 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	143 144* (5,8 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	1.343 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	8,3 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehus dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

GULDBORG- SUND KOM- MUNE

Guldborgsund er en af regionens mest veludbyggede kyst- og strandturismemedestinationer. Kommunens lange kyststrækning indeholder både lange, flade sandstrande (særligt langs Falsters østkyst) såvel som klinter og klitter. Guldborgsunds turisme er centreret omkring den traditionsrige badeferieby Marielyst og det omkringliggende skovområde (Bøtøskoven), hvor godt 6.000 af regionens 8.200 feriehuse ligger placeret. I højsæsonen byder området på masser af liv og et stort udvalg af butikker og restauranter. Men også området omkring Gedser på Guldborgsunds sydspids med færgeafgang til Rostock er i stigende grad et vigtigt turismeområde.

Ud over badeferien knytter Guldborgsunds oplevelsesprofil sig til de gamle, velbevarede købstæder, hvor Nykøbing Falster, Stubbekøbing og Nysted bidrager med en særlig maritim profil og kulturarv velunderstøttet af en række events som bl.a. Nysted Hajkutter Festival, Havnens Dag og den internationale kapsejlsrace Vegvisir Race. Sakskøbing er omdrejningspunkt for en relativt nyudviklet fødevareroplevelsesprofil centreret omkring Sakskøbing Hotel (ejet af Claus Meyer) og et veludbygget netværk (MULD) af lokale fødevareraktører og -producenter. Fødevarerprofilen styrkes af arrangementer, som Madens folkemøde og Sakskøbing frugtfestival. Endelig byder Nykøbing Falster på et traditionelt gågademiljø med shoppingmuligheder og specialforretninger.

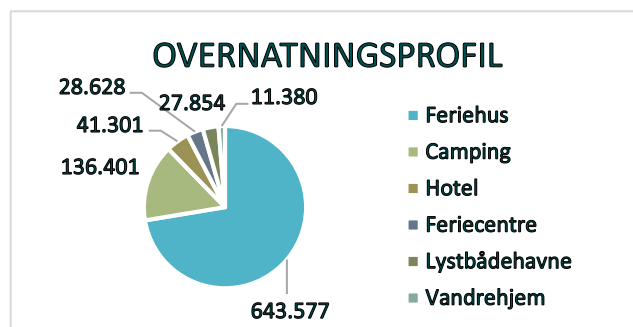
Guldborgsund er en af regionens helt store turismedrivere med en femtedel af alle kommercielle overnatninger. Turismen er steget en anelse (3 %) siden 2008 på trods af store fald (-25 %) i både camping- og feriecenterturismen. Det skyldes en markant vækst (33 %) i antallet af udlejede feriehuseovernatninger. Selvom Guldborgsund både nominelt og relativt har flest feriehuse til udlejning (13 % eller 1058 feriehuse), er kommunen stadig et stykke under den lands gennemsnitlige udlejningsfrekvens på 18 % af alle feriehuse. Guldborgsund har regionens højeste internationalisering med næsten lige så mange tyske turister (41 %), som danske turister (48 %)

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV - KM ²
60.930	901	120
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
68	213	236
SJ: 116 DK ¹ : 98	SJ: 1.823 DK: 7.517	SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
8.246	1.471	26 %
	DST: 1.058 ⁽¹⁾	DST: 36 % ⁽¹⁾
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTELKAP.-UDNYTTELSE
5	343	34 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPINGKAP.-UDNYTTELSE
10	5.169	9 %
FERIECENTRE	FERIECENTER-SENGEPLADSER	FERIECENTER-KAP.-UDNYTTELSE
4	1.208	6 %

1: De angivne tal er beregnede. DST er de officielle tal baseret på maxkapacitet.

Hvad arbejder kommunen med?

Guldborgsund arbejder strategisk med at udvikle fødevareturisme, kystturisme og sportsturisme, med at øge adgangen til naturen og udvikle de små købstæder til centrum for maritim turisme. Blandt kommende og større udviklingsprojekter er den fortsatte udvikling af det sydlige Falster med Marielyst som turismecenter en kerneprioritet. Det skal bl.a. ske ved udformning af en kommende helhedsplan for området fra Marielyst til Gedser samt yderligere omplacering af sommerhusudlæg. Guldborgsund ønsker desuden at øge hotelovernatningskapaciteten, som led i den igangværende udvikling af Nykøbing Falster som by og attraktivt havneområde.

NØGLETAL

	GULDBORGSUND GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER	889 272*	4.627	53.863
Kommercielle (1.000)	(19,2 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	(8,6 % af alle landets kommercielle overnatninger)	
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	1.533 755*	12.834	128.037
Fra kommercielle overnatningsformer	1.011 325*	5.523	74.152
	(18,3 % af RSJ)	(7 % af DK)	
Fra brug/udlån af eget feriehus	203 93*	1.576	7.236
	(12,9 % af RSJ)	(22 % af DK)	
Fra endagsturisme	246 275*	4.675	37.461
	(5,3 % af RSJ)	(13 % af DK)	
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	26 24*	409	7.229
	(6,3 % af RSJ)	(6 % af DK)	
Turismeforbrug fra erhvervsturisme (mio. kr.)	127 144*	2.452	33.530
	(5,2 % af RSJ)	(7 % af DK)	
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	1.906 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	8,3 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehus dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

IKKE KONSOLIDEREDE

Køge

Ringsted

Greve

Solrød

KØGE KOMMUNE

Køge Kommune ligger i tæt nærhed til København med en god opkobling på både S-tog, bane- og motorvejsnettet. Turismen har ikke tidligere været et prioriteret erhverv i Køge, hvis byfornyelsesprojekter særligt i Køge by og ved Køge kyst primært er målrettet en øget bosættelses- og erhvervsattraktivitet. De senere år har Køge Kommune dog øget den strategiske turismeindsats og er derfor i en proces om at kortlægge Køges primære potentialer og prioritere de politiske indsatsområder.

Køges oplevelsesprofil er på nuværende tidspunkt relativt centreret omkring købstaden Køge by med bl.a. det velbevarede Køge Torv, der er Køges midtpunkt og har været det siden Køge blev grundlagt i 1200-tallet. I Køge by findes også KØS Museum for kunst i det offentlige rum, der er Køges største attraktion. Uden for byen er den største attraktion den 5. vikingeringborg, som blev fundet i Køge i 2014. Når udgravningerne er afsluttede og åbne for offentligheden vil ringeborgen stå som et stærkt symbol på kommunens kulturarv. Køge har en mindre kystlinje med Køge Bugt Strandpark og Køge Marina, som de primære kystnære attraktioner.

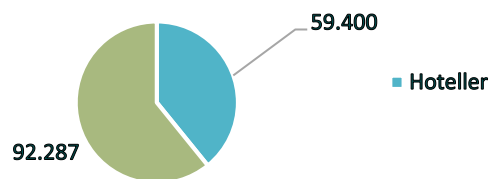
Den mest benyttede overnatningsform i Køge er hotelovernatninger, hvilket giver sig udslag i et relativt højt turisme-forbrug sammenlignet med antal overnatninger. Køge har desuden regionens næsthøjeste kapacitetsudnyttelse for hoteller og 9 % af Region Sjællands erhvervsturismeomsætning. 62 % af kommunens hotelovernatningerne er forretningsovernatninger.

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV - KM ²
60.675	257	43
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
236	25	97
SJ: 116 DK ¹ : 98	SJ: 1.823 DK: 7.517	SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
170	-	-
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
3	376	44 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
-	-	-

Hvad arbejder kommunen med?

I Køge varetages den daglige turisme- og erhvervsfremme af Connect Køge, som har til ansvar at implementere kommunens turismestrategi. På nuværende tidspunkt er den strategiske prioritering en markant udvikling af erhvervsturismen, herunder udvikling af conferencefaciliteter. Køge har også en række byudviklingsprojekter med turismemæssig relevans, hvoraf det primære er Køge Kyst-projektet i samarbejde med Realdania. Det involverer anlæggelse af ny infrastruktur, der forbinder området omkring Sønder Havn, Stationsområdet og Collstropgrunden med havet. Denne proces styrkes af den nye Fingerplan 2019, der åbner muligheden for at udvikle Køge Bugt Strand-park til et rekreativt strandområde med smuk natur og nye faciliteter.

OVERNATNINGSPROFIL

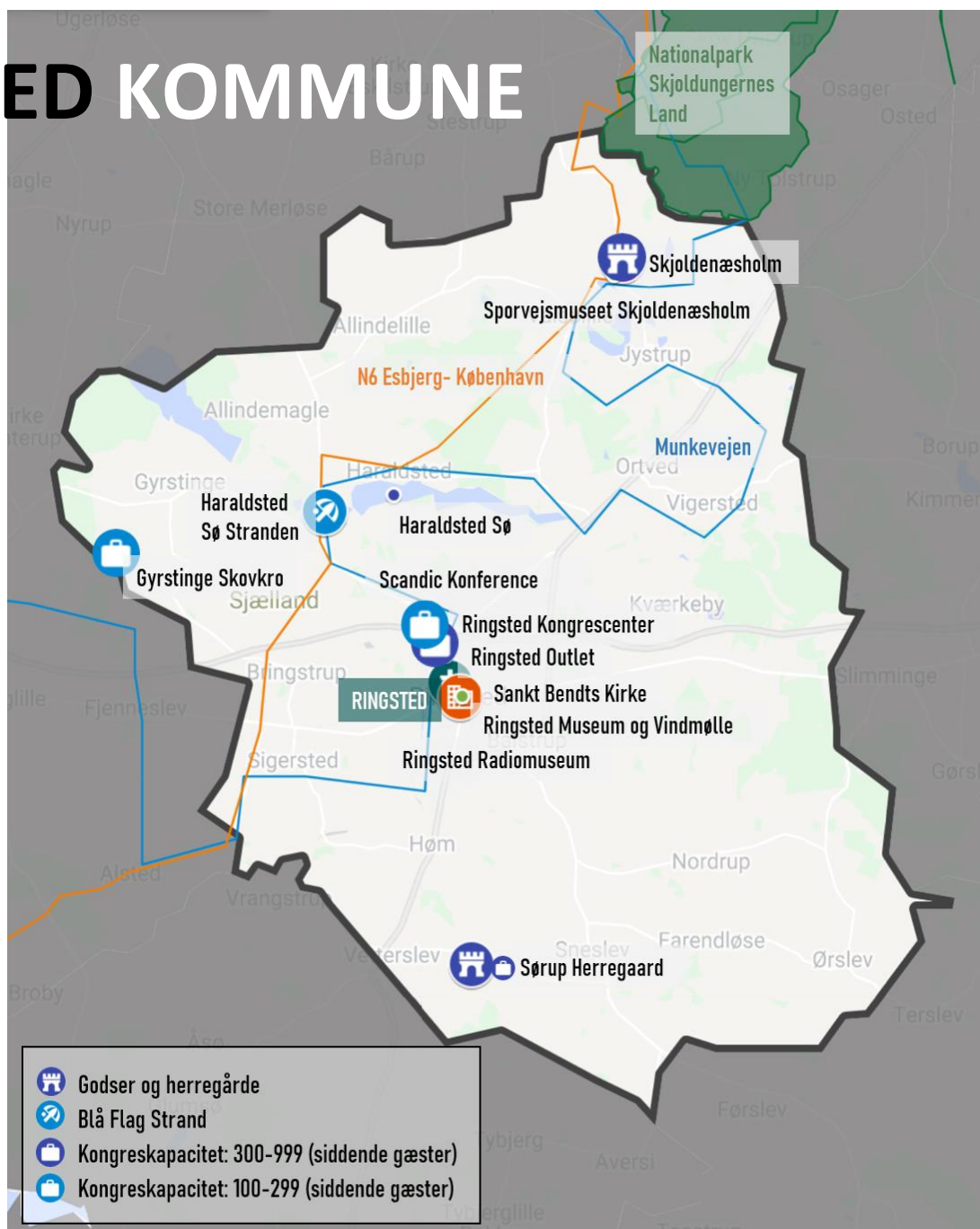
- angiver manglende data, eller at data er diskretioneret af VisitDenmark/DST

NØGLETAL

	KØGE KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	152 272* (3,3 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	695 755* (5,4 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	222 325* (4,0 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	11 93* (0,7 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	405 275* (8,7 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	37 24* (8,7 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	204 144* (9,0 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	1.057 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	3,7 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

RINGSTED KOMMUNE

Som indlandskommune har Ringsted naturligt ingen kystturisme, men udmærker sig ved en relativt høj andel af regionens omsætning fra erhvervssturisme (10 %) og en vis volumen af endagsturisme. Endagsturismen er primært drevet af kommunens detailhandel-profil med Ringsted Outlet som primær driver. Outlettet har ifølge Ringsted Kommune godt 2 mio. kunder årligt, og besøgstallet er stigende (hvoraf en del af de besøgende er borgere). Ringsted grænser op til Nationalpark Skjoldungernes Land inden for kort køreafstand og tilbyder et landskab med moser, åer, søer, skove og herregårde med Sørup Herregaard, Skjoldenæsholm Slot og Sankt Bendts Kirke, som største seværdigheder. Flere af kommunens landskabskvaliteter kan opleves via vanderruten Munkevejen.

Ringsted er en tidligere kongeby, hvilket indgår som en central del af kommunens kulturarv. Fra 1182 til 1341 var Sct. Bendts Kirke kongehusets gravkirke og en lang række konger og dronninger ligger begravet i kirken, herunder Valdemar den Store og Valdemar Sej. Fortællingen understøttes af en middelalderfestival, som afholdes hvert andet år. Ringsteds oplevelsesprofil er dog overordnet set præget af en mangel på større traditionelle turistattraktioner, men huser nogle begivenheder af turismemæssig relevans fx Ringsted Festival og Ringsted Børnefestival.

Den primære overnatningsform i Ringsted er hotelturismen, hvoraf 61 % af overnatningerne er forretningsovernatninger. Hotelturismen er dog faldet 16 % siden 2008. Ringsted tiltrækker hovedsageligt danske turister, idet 85 % af de kommercielle overnatninger er danskere. Det næststørste marked er Sverige, som dog kun udgør 4 % af de kommercielle overnatninger.

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
34.725	295	68
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
118	0	0
SJ: 116 DK ¹ : 98	SJ: 1.823 DK: 7.517	SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
86	-	-
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
3	433	35 %
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
-	-	-

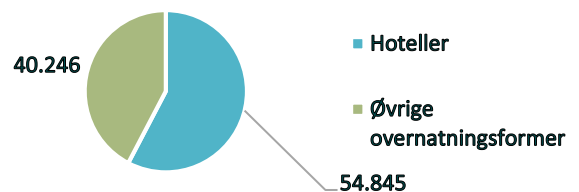
– angiver manglende data, eller at data er diskretioneret af VisitDenmark/DST

Hvad arbejder kommunen med?

Ringsted har ikke aktuelle planer om at indgå i et af de eksisterende destinationssamarbejder. Ringsteds primære fokus er på at styrke endags-turismen, og kommunen ønsker på sigt at øge overnatningskapaciteten inden for bl.a. hoteller.

I Ringsted er det Ringsted kongrescenter, der står for den praktiske afvikling og drift af turismeindsatsen bl.a. med et turistkontor ved kongrescenteret, som også er et eventsekretariat. Ringsted Kommune faciliterer et netværk af 15-20 udvalgte turismeaktører, som drøfter konkrete samarbejds muligheder for turismeaktørerne.

OVERNATNINGSPROFIL

NØGLETAL

	RINGSTED GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	95 272* (2,1 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	427 755* (3,3 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	241 325* (3,4 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	9 93* (0,6 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	179 275* (3,8 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	34 24* (8,2 % af RSJ)	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	255 144* (10,4 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	753 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	4,9 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

GREVE KOMMUNE

Greve Kommune ligger kun 25 km. fra Københavns centrum og er en kystnær forstadskommune i vækst. Greve har flere små spredte bymidter men ikke et naturligt samlingspunkt. Væksten af købestærke husejere, der ønsker at renovere eller bygge nyt, kan være en udfordring for bevarelse af kulturarven i kommunen. I 2015 blev Greve Kommune imidlertid udnævnt til kulturarvskommune (og er nu én af i alt 13 kulturarvskommuner i Danmark siden 2005). Greve blev udnævnt baseret på sin 8,5 km lange kyststrækning om et blomstrende ferie- og fritidsliv, der tog sin begyndelse kort før 1. verdenskrig, hvor de første feriehuse dukkede op, på tilstedeværelsen af en række bevaringsværdige bygninger langs Strandvejen og på Mosede Fort, der under 1. verdenskrig var en del af Danmarks forsvarsværk og nu rummer Europas eneste neutralitetsmuseum.

På trods af høj tilflytning er turismen i Greve Kommune dog begrænset, lige så vel som Greves oplevelsesprofil hovedsageligt er knyttet til de borgernære tilbud (fx Greve Svømmehal). Kulturarvsprojektet peger dog på et særligt potentiale i området ved Hundige Parken, Villa Stika og Greve Marina i nord samt området ved Mosede Fort og Mosede Havn i syd.

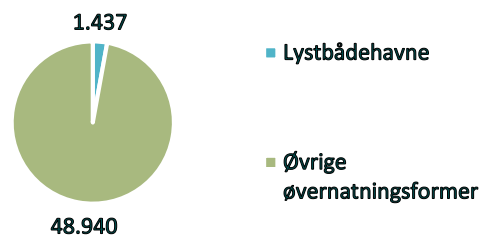
Greve Kommune har et begrænset antal kommercielle overnatninger, som er knap halveret siden 2008, og med en overvægt af danske turister (69 % af alle overnatninger).

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV - KM ²
50.267	60	<1
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
838	9	150
SJ: 116 DK ¹ : 98	SJ: 1.823 DK: 7.517	SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
125	-	-
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
-	-	-
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
-	-	-

Hvad arbejder kommunen med?

Ifm. Kulturarvsprojektet har Greve Kommune udarbejdet en helhedsplan for Strandvejen, som dannede rammen for godkendelsen af fire nye lokalplaner for Hundige, Greve, Mosede og Karlslunde. Formålet med lokalplanerne er, at der skabes bedre sammenhæng i området under hensyntagen til hver bydels særlige kvaliteter. Der er desuden udarbejdet en potentialeplan for Strandvejsområdet, der bl.a. foreslår at binde de mange fortællinger langs Strandvejen sammen i en 'Greverute', der kombinerer historiske steder med grønne rum, oplevelser, mad, drikke og shopping. Idéoplægget til Greve Ruten er godkendt af Byrådet. Som resultat af Kulturarvsprojektet er planlæggernes, politikernes, borgernes og Greve Museums visioner nu samstemt.

OVERNATNINGSPROFIL

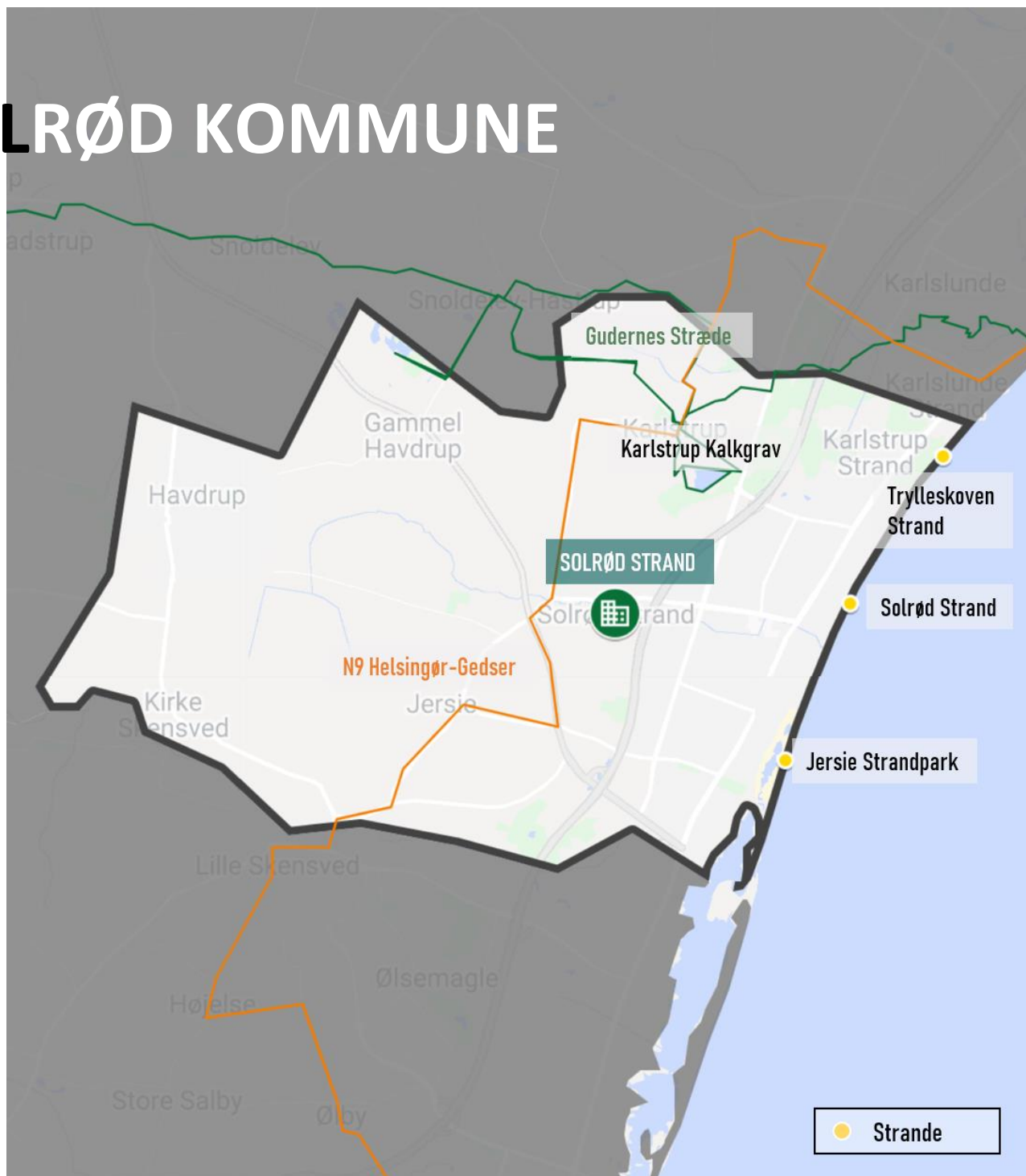
- angiver manglende data, eller at data er diskretioneret af VisitDenmark/DST

NØGLETAL

	GREVE KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER Kommercielle (1.000)	50 272* (1,1 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	4.627 (8,6 % af alle landets kom- mercielle overnatninger)	53.863
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	318 755* (2,5 % af RSJ)	12.834 (10 % af DK)	128.037
Fra kommercielle over- natningsformer	65 325* (1,2 % af RSJ)	5.523 (7 % af DK)	74.152
Fra brug/udlån af eget fe- riehus	8 93* (0,5 % af RSJ)	1.576 (22 % af DK)	7.236
Fra endagsturisme	196 275* (4,2 % af RSJ)	4.675 (13 % af DK)	37.461
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	Ingen data 24*	409 (6 % af DK)	7.229
Turismeforbrug fra er- hvervsturisme (mio. kr.)	78 144* (3,2 % af RSJ)	2.452 (7 % af DK)	33.530
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	547 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	3,1 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuset. De tre kategorier under turismeforbrug summerer ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.

SOLRØD KOMMUNE

Med sine 40 km² er Solrød regionens mindste kommune. Turismen er relativt beskedent og har i kraft heraf ikke været en kommunal prioritering gennem en årrække. Ikke desto mindre har Solrød flere kvalitetsbadestrande, seks fredede naturområder og ikke mindst Karlstrup Kalkgrav, som bidrager til regionens samlede kulturarv og historiske fortælling om Kalklandet. Flere af de fredede naturområder (fx Engstrup- og Karlstrup Mose) kan opleves via vandre- og cykelruten Gudernes Stræde, som også tager de besøgende omkring Kalkgraven. Solrød har desuden et rigt dyreliv, som Staunings Ø (en 2 km lang halvø, som er ynglested for trækfugle) er et godt eksempel på. Også den lille klitplantage Trylleskoven, der har fået sit navn efter de mange krogede og fortryllende fyrretræer, formet af vejr og vind gennem årene, har stor rekreativ værdi. Endelig har kommunen fem fredede kirker.

I kraft af den manglende turisme i Solrød, findes ingen større turistattraktioner. Solrøds oplevelsesprofil er derfor knyttet til de borgernære tilbud.

AREAL		
INDBYGGERE	AREAL - KM ²	SKOV -KM ²
23.065	40	3
INDBYGGERE/KM ²	KYST - KM	KYST M/KM ²
577	12	300
SJ: 116 DK ¹ : 98	SJ: 1.823 DK: 7.517	SJ: 252 DK: 175
OVERNATNING		
FERIEHUSE	HUSE TIL UDLEJNING	FERIEHUSKAP.-UDNYTTELSE
48	-	-
HOTELLER ≥ 40 senge	HOTEL-SENGEPLADSER	HOTEL-UDNYTTELSE
-	-	-
CAMPINGPLADSER ≥ 75 enheder	CAMPING-SENGEPLADSER	CAMPING-UDNYTTELSE
-	-	-

Hvad arbejder kommunen med?

Solrød Kommune har en målsætning om at være en attraktiv bosætningskommune. Kommunen har et varieret erhvervsliv og arbejder for, at der fortsat skal være gode rammer for at drive og starte virksomhed i kommunen. Alle turismerelevante tiltag igangsættes med den målsætning for øje snarere end med henblik på at øge turismen.

- angiver manglende data, eller at data er diskretioneret af VisitDenmark/DST

NØGLETAL

	SOLRØD KOMMUNE GNS*	REGION SJÆLLAND	DANMARK
OVERNATNINGER	<5 272*	4.627	53.863
Kommercielle (1.000)	(<0,5 % af Region Sjællands kommercielle overnatninger)	(8,6 % af alle landets kommercielle overnatninger)	
TURISMEFORBRUG (mio. kr.)	141 755*	12.834	128.037
	(1,1 % af RSJ)	(10 % af DK)	
Fra kommercielle overnatningsformer	9 325*	5.523	74.152
	(0,2 % af RSJ)	(7 % af DK)	
Fra brug/udlån af eget feriehuse	14 93*	1.576	7.236
	(0,9 % af RSJ)	(22 % af DK)	
Fra endagsturisme	96 275*	4.675	37.461
	(2,1 % af RSJ)	(13 % af DK)	
ERHVERVSTURISME			
Forretningsovernatninger (1.000)	0 24*	409	7.229
		(6 % af DK)	
Turismeforbrug fra erhvervsturisme (mio. kr.)	0 144*	2.452	33.530
	(0 % af RSJ)	(7 % af DK)	
ØKONOMISK BETYDNING			
Turismeskabte årsværk	315 1.079*	18.346	160.961
Andel af beskæftigelse	5,0 %	5,7 %	5,5 %

Kilde: VisitDenmark. RSJ = Region Sjælland. Tal for overnatninger vedrører 2018. Tal for turismeforbrug vedrører 2017. Ikke-kommerciel brug af feriehuse dækker over ejernes eget brug og udlån af feriehuse. De tre kategorier under turismeforbrug vedrører ikke til det samlede turismeforbrug. Differencen er det forbrug, der knytter sig til besøg hos familie og venner. *Kommunalt gennemsnit i Region Sjælland.